

GOD KENNEN

EN

ERKENNEN

**NAVIGATORS
STUDENTEN**

God kennen en erkennen

Aantal hoofdstukken:

8

Beschrijving inhoud:

Dit materiaal wil de grote vragen en vooroordelen die er kunnen zijn over God en over Zijn bedoelingen bespreekbaar maken. De Bijbel wordt hierbij als uitgangspunt genomen. Thema's die aan de orde komen zijn: bestaat God wel, de waarheid van het kruis, bestaat waarheid eigenlijk wel, wetenschap en geloof, de zin van het leven

Methode

Met de Bijbel, en niet zozeer discussie, als basis worden teksten bekeken waarin God of Jezus aan het woord zijn. Aan de hand van vragen word je uitgedaagd na te denken over wat jij hier van vindt en wat dat betekent voor je leven nu.

Verwachtingen t.a.v. voorbereiden:

De hoofdstukken dienen zelf thuis ter voorbereiding gemaakt te worden. Dit kost ongeveer 1 tot 2 uur voorbereidingstijd. Op de kring wordt hierover uitgewisseld en eventueel een klein gedeelte van het hoofdstuk samen besproken.

Specifieke aandachtspunten m.b.t. dit materiaal:

De hoofdstukken zijn aardig lang; voor op de kring moet de kringleider een duidelijk keuze maken in wat hij/zij wel en niet wil behandelen, zodat er voldoende ruimte is voor de vragen die kringleden hebben, maar er ook geen oeverloze discussies ontstaan zonder de Bijbel erbij te pakken.

Het is bij dit materiaal moeilijker om concrete toepassingen te maken, omdat het veel over het ontwikkelen van overtuigingen gaat; het concreet verwoorden van wat je vragen zijn en/of wat je geleerd hebt kan wel gestimuleerd worden.

Doelgroep:

Dit materiaal gaat over de basis van het christelijk geloof en vragen en vooroordelen die hierbij kunnen spelen. Dit zou een goede aanvulling kunnen zijn voor leden die de Alpha cursus hebben gevolgd of nog vragen houden na bijvoorbeeld het materiaal van 'Essenties van het christelijk geloof'. Leden moeten wel bereid zijn om aardig wat voorbereiding thuis te doen en zelf de Bijbel daarbij in te duiken.

Inhoudsopgave

Introductie

Memorisatie

I. Bestaat God eigenlijk wel? Welke dan?

1. De zin van het stellen van deze vraag

2. God of afgod?

3. God is anders – zo anders dan vaak gedacht

II. De Waarheid van het Kruis.....

1. God zelf stierf.....

2. De dood overwonnen.....

3. Sterven met Jezus

4. Leven met Jezus

III. Waarheid, bestaat die eigenlijk wel?

IV. Geloof, Ongeloof en Teleurstelling

V. Wetenschap en Geloof

VI. Zin van Leven en Genieten

1. Genieten van het leven

2. Genieten en genotzucht

3. Zin in leven: God verheerlijken.....

VII. Overvloed en Ongeloof

VIII. Hem echt leren kennen

Samenvatting

*Gelukkig de mens die niet de raad volgt van wie zonder God leven,
die niet omgaat met wie slecht zijn en niet aan tafel wil zitten met wie alleen maar spotten,
maar die vreugde vindt in de woorden van de HEER, ze steeds weer overdenkt, overdag en 's
nachts.*

*Hij is als een boom aan het water, een boom die altijd vrucht draagt als het de tijd ervoor is
en waarvan nooit de bladeren verdorren. Zo 'n mens zal slagen, wat hij ook doet.¹*

INTRODUCTIE

Bovenstaande woorden, zo'n 3000 jaar geleden geschreven, scheppen hoge verwachtingen. Misschien heb je al veel vertrouwen in de bijbel en durf je te geloven wat daarin over God en over de mens staat. Maar misschien nog niet en dat hoeft ook niet meteen. Belangrijk is vooral te luisteren naar wat er staat. Door te lezen, over de tekst na te denken en je vragen of conclusies met anderen te delen, kan de boodschap betrouwbaar en relevant voor je worden. Of dat nog veel meer worden.

Kortom, wees eerlijk met jezelf en anderen. Dan mag je verwachten dat deze woorden een blijvend positief effect op je zullen hebben. Dat ze je fris en groen zullen houden. Dat je, net als bij de hierboven beschreven boom, aantrekkelijke vruchten gaat laten zien.

Wie zich christen noemt, belijdt daarmee leerling van Jezus Christus te zijn. Die pretendeert niet alles van het leven al begrepen te hebben. Hij of zij blijft juist het leven lang op ontdekkingstocht. Een christen erkent Christus als meester, heeft hem leren vertrouwen en verwacht van hem steeds meer te leren over de bedoelingen van het leven. Zo'n houding schept ruimte.

*Dus door te luisteren komt men tot geloof en wat men hoort is de verkondiging van Christus.
Geloven is dus een gevolg van horen en dat horen vindt plaats bij de verkondiging van Christus.²*

Nu ligt deze studie voor je. Het is, denken we, een goede zaak je beter te informeren over God en zijn bedoelingen. Er heersen namelijk veel vooroordelen over beide. De opzet van deze studie is vooral de bijbel zelf te laten spreken. Naar bijbelgedeelten, waarin God of Jezus Christus aan het woord komen, zal worden verwezen. Dan zullen vragen worden gesteld om je te stimuleren over deze woorden na te denken. Je zult daardoor je inzichten of je vragen beter kunnen formuleren. En zo vorm of verdiep je inzicht op basis van wat de bijbel zelf zegt. Niet alle vragen kunnen natuurlijk worden behandeld, maar we hopen dat je door deze studie de smaak van lezen en luisteren te pakken krijgt.

We worden tegenwoordig overspoeld met hypes; kortstondige oplevingen van ideeën, producten of denkwijzen. Ook op geloofsgebied. Je moet dan een bepaald boek gelezen of een bepaalde film absoluut gezien hebben. Zo'n hype zakt na een tijdje in. Het leven is immers rijker en complexer dan in die behapbare formules werd voorgesteld. Achteraf blijkt ook dat, ondanks alle grote woorden, er eigenlijk weinig structureel is veranderd. Op zich wellicht goede zaken werden even niet in de juiste proporties gezien. Aandacht geven aan deze hypes vermoeit wel op den duur. Bedenk dat lang, voordat boekdrukkunst of computer waren uitgevonden, Salomo al de volgende woorden schreef:

*En dan nog iets: er worden veel te veel boeken geschreven en van dat lezen word je alleen maar moe.
Heb ontzag voor God en onderhoud zijn geboden. Want daar komt het voor de mens op aan.³*

Wij willen daarom met deze studie vooral de bijbel laten spreken. Die heeft immers haar blijvende waarde door de eeuwen heen laten zien. Dus gebruik deze studie in die zin: laat de God, die zich in en door de bijbel bekend maakt, aan het woord komen!

¹ Psalm 1

² Romeinen 10¹⁷

³ Prediker 12

Memorisatie

We willen je aanmoedigen om komend jaar naar aanleiding van de bijbelstudies op regelmatige basis een bijbelvers te memoriseren. Dit kan een vers zijn wat voor jou uit die studie het meest eruit sprong.

Je bent natuurlijk niet verplicht om deze verzen te memoriseren, maar we willen je zeker aanraden het wel te doen. Daarom hier kort wat uitleg over memorisatie.

Een christen wil voor God leven. Hij zoekt Gods wil te begrijpen, maar net als ieder mens leeft hij met veel vragen. God lijkt soms ver weg en wat Hij wil is lang niet altijd duidelijk. Ook de Israëlieten, zo lezen we, maakten allerlei moeilijkheden mee in de woestijn, onderweg van Egypte naar het beloofde land. De meeste van hen hebben Gods bedoelingen niet begrepen, hun ontging wat God hen daarmee wilde leren.

In Deuteronomium zegt Mozes tegen dit volk, dat Gods bedoelingen niet onmogelijk voor hen zijn of te ver van hen af zouden staan. Integendeel: "Dit woord is zeer dichtbij u, in uw mond en in uw hart, om het te volbrengen". Met andere woorden, God geeft geen abstracte theorieën die ver van je afstaan, maar woorden om je leven naar in te richten. Wat God zegt raakt je leven. Maak het dan ook tot een zaak van je hart om te leven met Gods Woord, houdt Mozes hen voor.

God droeg Jozua hetzelfde op. Hij moest Gods woorden overpeinzen. Zo zou hij inzicht krijgen in de betekenis van deze woorden om beter te kunnen doen wat God van hem vroeg. Dat gold voor hem, dat geldt voor ons.

Een paar tips voor het memoriseren:

A. Overdenken

Voor je iets uit je hoofd gaat leren, is het belangrijk dit te overdenken. Zo krijg je meer begrip van de belangrijke waarheden in zo'n vers. Overdenken komt vooral neer op twee dingen:

1. Begrijpen waarom het gaat
 - Wat staat er in dit vers?
 - Wat betekent het eigenlijk?
 - Wat zou God ermee bedoelen?

2. Welke betekenis heeft dit vers voor jouw leven?
 - Wat zou ik met deze gedachte van God kunnen doen?
 - Hoe heeft dit betrekking op mijn leven?
 - Wat betekent dit vers voor mij?

B. Praktisch: hoe leer je een vers?

- Kies een tijdstip waarop je je goed kunt concentreren
- Overdenk het vers eerst
- Leer de tekstverwijzing als onderdeel van het vers
- Leer het zoals het er staat
- Regelmaat: leer niet ineens 20 verzen maar liever constant een beperkt aantal (2 of 3 per week bijvoorbeeld),
- Repeteer, want: je onthoudt wat belangrijk voor je is en waar je steeds weer aan herinnerd wordt
- Kies een vaste tijd voor het repeteren
- Samen: met iemand anders dit memoriseren voornemen en samen verzen repeteren is gebleken echt te helpen

Het schema op de volgende pagina kun je gebruiken om per studie aan te geven welke tekst je wilt memoriseren.

Studie	Memorisatievers	Parafrase
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		

I. BESTAAT GOD EIGENLIJK WEL? WELKE DAN?

Elke Bijbelstudie is voorzien van een praktische uitdaging aan het begin van elke studie die je helpt om te groeien in het ontwikkelen van een getuigende levensstijl en om met elkaar als kring in gesprek te zijn over en te bidden voor je niet-christelijke vrienden, studiegenoten, huisgenoten, familie, etc.

We willen je zo helpen om binnen bestaande relaties waarin God je geplaatst heeft en in de relaties waarin God je brengt, vanuit Zijn hart naar mensen om je heen te kijken, over hen na te denken, met hen op te trekken, hen te dienen, voor hen te bidden en in gesprek met hen te gaan. Het zijn van een getuige van Jezus is dus veel meer dan alleen maar het gesprek met mensen aangaan over Jezus. Het gaat er dan ook niet om dat je overtuigt door je kennis over Jezus, maar vooral dat je getuigt van wat je nu van Jezus gezien en ontvangen hebt, hoe beperkt dat soms ook voelt en wellicht is. Met wie je bent, wat je doet en wat je zegt.

Door aan het begin van de kringavond zo'n 5 tot 10 minuten stil te staan bij de praktische uitdaging van afgelopen twee weken en die voor de komende twee weken, kun je zo op een verfrissende manier steeds met elkaar bezig zijn om te groeien in het zijn van een getuige van Jezus!

Introductie

Ga met elkaar in gesprek over wat het evangelie voor jou betekent. Wat maakt dat je er wel of niet enthousiast voor bent? Probeer dit zo concreet mogelijk te benoemen, bijvoorbeeld "Het brengt zingeving in mijn leven nu ik weet dat ik een hoger doel dan mijzelf heb om voor te leven". Wat betekent het voor jou dat je vriend, studiegenoot, huisgenoot of familielid God niet kent? Zoek verder met elkaar uit wat de Bijbel zegt over het zijn van een getuige. Bedenk bijvoorbeeld dat Jezus in Mattheüs 5:13-16 zegt dat we 'het zout en licht van deze wereld zijn'; we hoeven het dus niet te worden! Daarnaast zegt Paulus in 2 Korinthe 3:3 dat wij levende brieven zijn.

1. De zin van het stellen van deze vraag

Eén van de meest belangrijke, en soms lastige, eigenschappen van de mens is zijn vermogen tot reflectie. Hij heeft behoefte aan voeding, kleding, bescherming en genegenheid. In zijn zoektocht daarnaar observeert hij, ziet verbanden en begint na te denken. Dankzij deze eigenschap heeft de mens, gedreven door zijn verlangen naar verbetering van de kwaliteit van zijn leven, zijn levensomstandigheden steeds verder kunnen verbeteren.

Een indrukwekkend resultaat van menselijke intelligentie en inspanning is te zien op het gebied van techniek, wetenschap en medicijnen. Nooit eerder hebben mensen het in Europa wat dat betreft zo goed gehad. Zwaar werk wordt door machines gedaan, vervoer en communicatie wordt steeds meer gefaciliteerd. Ziekte bedreigt ons veel minder. We zijn niet bang meer voor het donker of voor betovering door heksen. We genieten van vrijheden, die de mensheid eeuwenlang heeft nagestreefd. Wat zou een mens nog meer kunnen wensen?

De ironie bij dit alles is, dat veel problemen van nu ook voortgekomen zijn uit dit verlangen naar vooruitgang en verbetering. Zo kunnen we het leven van mensen verlengen, maar ondervinden moeilijkheden blijvend zin te geven aan dit leven. Euthanasie wordt soms overwogen. We leven in zogeheten ontwikkelde landen, maar kampen met gebroken gezinnen, eenzaamheid en toenemend geweld. Hebben we onderweg misschien iets belangrijks over het hoofd gezien?

1. Aan welke problemen of conflicten kun jij in dit verband denken, die we in onze tijd – meer dan vroeger – onder ogen moeten zien?

2. Welke problemen beschouw jij als inherent gevolg van de ontwikkelingen van onze beschaving?

Juist in de landen waar het christendom eeuwenlang invloed had, zijn er nu veel mensen die het bestaan van God betwijfelen. Anderen geloven wel in zijn bestaan, maar blijken over zijn identiteit en bedoelingen de meest uiteenlopende meningen te hebben. Het is daarom zinvol deze vraag te stellen of God echt bestaat, wie hij dan wel is en hoe je hem kunt leren kennen.

Er zijn in naam van God vreselijke dingen beweerd en gedaan. Dat heeft mensen niet geholpen in hem te geloven. Integendeel! Daarnaast komen rampen voor, en is er veel onrecht en lijden in deze wereld. Dat kunnen mensen moeilijk rijmen met het bestaan van een goede God.

Tenslotte, zo menen weer anderen, heeft de wetenschap aangetoond dat onze werkelijkheid niet te danken is aan het besluit of ingrijpen van een Schepper. Die zou vanzelf uit het niets, of uit een vormloze kern vanzelf geëvolueerd zijn. In God geloven zou in deze visie achterhaald zijn. Het zou te vergelijken zijn met nu nog geloven dat de wereld plat is.

Het is belangrijk deze bezwaren serieus te nemen. We zullen in deze studie erop ingaan en kijken wat de bijbel erover te zeggen heeft.

3. Wat zijn voor jou belangrijke redenen om te geloven in God?
4. Wat zijn voor jou hindernissen om in hem te kunnen geloven? Of welke hindernissen heb je bij vrienden en kennissen waargenomen?
5. Als je het hebt over God, welk beeld heb je daarbij? Hoe ben je tot die conclusies gekomen? Welke mensen of gebeurtenissen hebben daarbij een belangrijke rol gespeeld?
6. Waaraan denken de mensen in jouw omgeving het meest of het eerst, als je ze vraagt over hun (on)geloof in God? Waarom zou dat zo zijn, denk je? Hoe ga je daarmee om?

2. God of afgod?

Zoals gezegd, er bestaan heel wat vooroordelen over de God van de bijbel. Het is daarom zinnig eens te kijken wat daarin over hem en ons gezegd wordt. De bijbel beweert dat mensen geschapen zijn naar Gods beeld. Dat was Gods besluit.

Maar de mens, zo leren we, heeft later gemeend een god te moeten scheppen naar zijn beeld. Wel hoger en machtiger dan de mens, maar toch te begrijpen voor een mens. De goedheid van deze god moet bijvoorbeeld wel rijmen met wat de mens als goed beschouwt. Begrijpelijk idee misschien, maar wel principieel onjuist. De bijbel noemt deze creaties afgoden.

Een hoogleraar theoretische natuurkunde formuleerde het onlangs zo⁴:

De moderne wetenschap zegt: elke vraag is zinloos zonder context. De vraag «Wat is wortel van -1?» is volkomen zinloos in de aritmetica terwijl deze volkomen gepast is in de algebra van complexe getallen.

Mijn vraag: «Hoe kan een almachtige God zoveel verschrikkelijke misdaden en menselijk lijden toestaan?» had de context uit het oog verloren.

Men hoort dat God almachtig, alwetend en volkomen goed is. De mens meent dat hij zich best kan voorstellen wat almachtig en alwetend is. Volkomen goed is hij natuurlijk al.

Dan vraagt hij: «Zou ik deze misdaden en dit lijden tolereren?»

De volgende gedachte is: «Ik zou dat beter kunnen regelen, ik zou een betere god zijn!»

Deze benadering signaleert een barbaars begrip van God als een mens met onbeperkte mogelijkheden. Zodra we God zo antropocentrisch behandelen, is de vraag in de verkeerde context gesteld en even zinloos als de wortel van -1. Dat is immers nog geen reden om aan de aritmetica te twijfelen. Misschien leren we ooit de algebra van complexe getallen die deze vraag beantwoordt.

⁴ Yuli Nazarov in 'Geleerd en Gelovig, 22 wetenschappers over hun leven, werk en God'

Met andere woorden, het is wijs de eigen beperkingen te onderkennen. Onze menselijke vermogens zijn te beperkt om de wereld en zijn schepper volledig te doorgronden. Ons beeld van de werkelijkheid wordt immers beperkt door wat voor ons waarneembaar is. Dus als we onze mening over God baseren op onze observaties en conclusies, kan deze niet juist of volledig zijn. Het vereist openbaring van buitenaf, van hem zelf. Alleen als hij tot ons spreekt, kunnen we hem leren kennen.

Lees Hebreëën 1¹⁻⁵.

7. Wat wordt hier gezegd over het spreken van God?

8. Hij heeft, om zich te doen kennen, dus ook gesproken door zijn zoon. Wat wordt er over deze zoon gezegd?

Jezus Christus heeft over zichzelf gezegd: *‘Wie mij heeft gezien, heeft God de Vader gezien.’*⁵ Deze opmerking viel niet bij iedereen in goede aarde. Dat hij een profeet zou zijn, wilden velen nog wel geloven. Maar zichzelf Gods zoon noemen, dat wil zeggen gelijk aan God, ging vele mensen te ver. Eén van zijn leerlingen had jaren met hem opgetrokken en schreef er een boek over. Laten we eens daarin gaan kijken.

Lees Johannes 1¹⁻¹⁸.

9. Jezus wordt in vers 14 het Woord en ook de enige zoon genoemd. Woord, omdat God door hem zichzelf laat kennen. Wat zeggen de eerste 3 verzen over dit Woord, dus over Jezus?

10. Johannes de Doper was een groot profeet, die de komst van Jezus Christus kwam aankondigen. Wat wordt er in de verzen 6 – 9 en 15 gezegd over het verschil tussen hem en het Woord?

11. Wat mag je verwachten, volgens de verzen 17 – 18, als je Jezus leert kennen?

12. Door het Woord is de wereld ontstaan, lezen we. Niet ieder blijkt het Woord tot zich te hebben laten doordringen, volgens 10 – 13. Wat mag iemand verwachten, als hij of zij Jezus Christus, of het Woord, wel wil ontvangen?

God kun je leren kennen, zo zien we. Maar dan moet je wel naar hem luisteren, en bereid zijn hem te ontvangen.

3. God is anders – zo anders dan vaak gedacht

Wij hebben dus afgoden bedacht. We kennen aan hen macht toe of verwachten van hen geluk en voorspoed. Dat idee is van alle tijden. Maar de afgoden blijken uiteindelijk teleur te stellen.

We kunnen zelfs over Jezus Christus of zijn hemelse Vader allerlei ideeën hebben, die evenwel niet aan zijn openbaring zijn ontleend, maar door traditie of cultuur bepaald. We zien daarvan pijnlijke voorbeelden, zelfs bij Jezus' beste vrienden. Ze hadden hem wel als zoon van God herkend, maar toch heel wat anders van hem verwacht. We zien dit geïllustreerd in het volgende gedeelte.

Vanaf die tijd begon Jezus zijn leerlingen duidelijk te maken dat hij naar Jeruzalem moest gaan en veel zou moeten lijden door toedoen van de oudsten, de hogepriesters en de schriftgeleerden, en dat hij gedood zou worden, maar op de derde dag uit de dood zou worden opgewekt.

⁵ Johannes 14⁶⁻⁹

Petrus nam hem ter zijde en begon hem fel terecht te wijzen: 'God verhoede het, Heer! Dat zal u zeker niet gebeuren!'

Maar Jezus keerde hem de rug toe met de woorden: 'Ga terug, achter mij, Satan! Je zou me nog van de goede weg afbrengen. Je denkt niet aan wat God wil, maar alleen aan wat de mensen willen.'

Toen zei Jezus tegen zijn leerlingen: «Wie achter mij aan wil komen, moet zichzelf verloochenen, zijn kruis op zich nemen en mij volgen. Want ieder die zijn leven wil behouden, zal het verliezen, maar wie zijn leven verliest omwille van mij, zal het behouden. Wat heeft een mens eraan de hele wereld te winnen als hij er het leven bij inschiet? Wat zou een mens niet overhebben voor zijn leven?»⁶

Voor veel mensen hebben welvaart, gemak en ontspannen leven hoge prioriteit. De God die zich in de bijbel manifesteert, lijkt daarentegen andere aspecten belangrijker te vinden.

Petrus meende dat God nooit de mishandeling en moord van zijn Zoon en Petrus' beste vriend zou kunnen en mogen toestaan. Hij dacht, zo zegt Jezus daarover, vooral aan wat de mensen willen. Dan legt Jezus hem uit, dat je daarmee je leven kunt verliezen. Ook al bereik je verder nog zo veel.

13. Wat betekent dat volgens jou? Wat ontgaat ons dan, als we zo denken?

14. Wat zegt je dat over God?

15. En hoe zou jij met eigen woorden zeggen wat Jezus als oplossing aanbiedt?

De beste manier om je te bevrijden van vooroordelen en verkeerde opvattingen is te luisteren naar degene die het betreft. Dat geldt ook voor je denken over God en zijn bedoelingen. Het voorval, hierboven geschetst, laat dat duidelijk zien.

God is onder ons komen wonen, beweert de bijbel. We kunnen hem dus leren kennen. We kunnen verifiëren wat hij heeft gezegd en of deze woorden betrouwbaar zijn. Petrus heeft zo heel wat meningen en verwachtingen moeten herzien. Maar hij is een overtuigde aanhanger geworden en heeft dit geloof, dit rotsvaste vertrouwen in Christus, willen doorgeven aan anderen. Dat is wat luisteren naar Christus en overgave aan hem kan uitwerken. Herken je dat?

⁶ Matteüs 16²⁴⁻²⁶

II. DE WAARHEID VAN HET KRUIS

Elke hoofdstuk van dit materiaal is voorzien van een praktische uitdaging die je helpt om te groeien in het ontwikkelen van een getuigende levensstijl. Het helpt je om samen als kring hierover in gesprek te zijn en te bidden voor je niet-christelijke vrienden, studiegenoten, huisgenoten, familie, etc.

We willen je zo helpen om binnen bestaande relaties waarin God je geplaatst heeft en in de relaties waarin God je brengt, vanuit Zijn hart naar mensen om je heen te kijken, over hen na te denken, met hen op te trekken, hen te dienen, voor hen te bidden en in gesprek met hen te gaan. Het zijn van een getuige van Jezus is dus veel meer dan alleen maar het gesprek met mensen aangaan over Jezus. Het gaat er dan ook niet om dat je overtuigt door je kennis over Jezus, maar vooral dat je getuigt van wat je nu van Jezus gezien en ontvangen hebt, hoe beperkt dat soms ook voelt en wellicht is. Met wie je bent, wat je doet en wat je zegt.

Opdracht:

- Neem 5 min. de tijd om met elkaar terug te kijken op de uitdaging van de vorige keer.
- Bespreek vervolgens de uitdaging voor de komende 2 weken.

De uitdaging voor de komende twee weken

Wanneer je nadenkt over getuige zijn in jouw omgeving tussen je niet - gelovige vrienden, huisgenoten of studiegenoten, welke angsten komen dan bij je op? Benoem zo concreet mogelijk wat de angst precies is, bijvoorbeeld de angst voor het niet kunnen beantwoorden van moeilijke vragen of angst om afgewezen te worden. Hoe beheersen deze angsten jou? Hoe kun je deze angsten overwinnen en hoe wordt je vrijmoedig? Welke stap kun je deze twee weken zetten om een angst te overwinnen die met je leven als getuige te maken heeft. Bid hiervoor met elkaar.

Ieder die ook maar een oppervlakkige kennis van het christendom heeft, weet dat het kruis daarin een belangrijke rol speelt. Overal komt men dit symbool tegen, dat herinnert aan de wrede dood van Jezus Christus. Maar lang niet iedereen begrijpt waarom deze moord nodig was. Waarom is, zowel voor God als mensen, de dood van deze goede leraar en leider nu eigenlijk zo belangrijk? Laten we kijken wat Jezus zelf daarover zei, en daarna zijn eerste volgelingen.

1. God zelf stierf

Tijdens de heerschappij van de Romeinse keizers hebben duizenden door kruisiging de dood gevonden. Verdenking van opstand, misdadig optreden of openlijke rebellie werd bestraft op deze wrede wijze. Ook op de dag van Jezus' dood was hij niet de enige. Links en rechts van hem hingen twee anderen aan een kruis. Ook zij stierven op diezelfde dag.

Jezus' discipelen waren overrompeld door de plotselinge gebeurtenissen die leidden tot zijn arrestatie en dood. Ze hadden hem in de steek gelaten, en waren allemaal gevluht. Jezus was niet verrast. Hij had voorheen verschillende malen gesproken over hoe hij zou lijden en sterven. Hij had daarbij de profeten geciteerd, die eeuwen eerder daarover al gesproken hadden. En vlak voor zijn arrestatie had hij zich met zijn vrienden teruggetrokken. Hij wilde zich op het waarschijnlijk meest dramatische moment in de mensengeschiedenis goed voorbereiden. Lees Matteüs 26³⁶⁻⁴⁶.

1. We lezen dat hij dodelijk bedroefd was en zich angstig voelde worden. Vurig wenste hij, dat niet nodig zou zijn wat hem te wachten stond. Waarvoor zou hij zo vreselijk bang geweest zijn, denk je?

We zien in dit verslag dat hij – meer dan eens – zich vrijwillig overgeeft aan de wil van de Vader. *'Ik heb op aarde uw grootheid getoond door het werk te volbrengen dat u mij opgedragen hebt'*⁷, had hij enkele uren

⁷ Johannes 17⁴

eerder gebeden. En de dag daarop, om drie uur 's middags, kon hij uitroepen: *'Het is volbracht!'*⁸ Daarna boog hij zijn hoofd, riep met luide stem: *'Vader, in uw handen leg ik mijn geest!'*⁹ en gaf de geest. Want, dwars door alles heen, bleef hij op God vertrouwen.

Gedurende die laatste drie uur was er duisternis over het land gevallen. Zelfs de hemel getuigde ervan, dat er op dat moment iets heel bijzonders gebeurde. Na die drie uur, toen hij stierf, scheurde het tempelgordijn – van boven tot onder – in tweeën. De heiligste plaats in de tempel, daar waar de ark van God stond, werd van hogerhand geopend. Zo werd ze toegankelijk voor iedereen, die tot God wil naderen. Lees Matteüs 27⁴²⁻⁵⁰.

2. Klaarblijkelijk had Jezus tegen dit moment enorm opgezien. Wat gebeurde er eigenlijk tijdens zijn kruisiging en dood, denk je? Wat betekenen deze woorden van hem, volgens jou?

Veel mensen bewonderden Jezus – en terecht – dat hij bereid was als onschuldige te sterven. Maar daarin was en is hij niet de enige. Zijn fysieke dood was wreed. Veel erger nog was de geestelijke dood, die de zoon van God onderging. Hij werd door God verstoten! Niet om zijn eigen zonden, zijn eigen rebellie of eigenwijsheid, maar om die van ons. Hij stierf, van God verlaten! Zo stierf God.

En zo kon God de dood verslaan! Dat is de blijde boodschap, het evangelie. Dat is het mooiste nieuws wat de wereld ooit gehoord heeft.

Adam, de eerste mens, had toegegeven aan die verleiding met eigen kennis van goed en kwaad te leven. Vanaf dat moment was de dood gaan heersen. De zoon van God, daarentegen, is steeds gehoorzaam gebleven. Zo heeft hij de dood overwonnen.¹⁰ Jezus bleef leven, zelfs sterven, in vertrouwen op zijn Vader.

*Laten we daarbij de blik gericht houden op Jezus, de grondlegger en voltooiër van ons geloof: denkend aan de vreugde die voor hem in het verschiep lag, liet hij zich niet afschrikken door de schande van het kruis. Hij hield stand en nam plaats aan de rechterzijde van de troon van God.*¹¹

*Hij die de gestalte van God had, hield zijn gelijkheid aan God niet vast, maar deed er afstand van. Hij nam de gestalte aan van een slaaf en werd gelijk aan een mens. En als mens verschenen, heeft hij zich vernederd en werd gehoorzaam tot in de dood – de dood aan het kruis. Daarom heeft God hem hoog verheven en hem de naam geschonken die elke naam te boven gaat, opdat in de naam van Jezus elke knie zich zal buigen – in de hemel, op de aarde en onder de aarde – en elke tong zal belijden: « Jezus Christus is Heer », tot eer van God, de Vader.*¹²

3. Geef nog eens met eigen woorden weer, waarom deze dood – en opstanding – van Jezus Christus zo cruciaal is, voor ieder mens.

2. De dood overwonnen

Er is een grootse overwinning behaald door Gods optreden. Het was wel het moeilijkste wat God, Vader en Zoon, ooit meemaakten. Enorm moeilijk, maar ook met enorme gevolgen. *'Om de vreugde die voor hem lag'*, was de zoon vrijwillig bereid deze dood te ondergaan. Want alleen zo konden mensen bevrijd worden van hun lot eeuwig te moeten sterven. Sindsdien bestaat er een uitweg. Sindsdien zijn mensen niet meer daartoe veroordeeld, eeuwig van hun Schepper gescheiden te blijven.

Lees, met betrekking tot deze verre gaande consequenties, Hebrëeën 2⁹⁻¹⁵.

4. *'De dood van Jezus zou iedereen ten goede komen. De zoon is nu met eer en luister gekroond. God wil veel kinderen in deze luister laten delen. Jezus Christus schaamt zich er niet voor, wie in hem geloven, zijn broers en zussen te noemen. Want ze hebben dezelfde oorsprong'*. Wat betekent dit, volgens jou? Hoe ziet God ons? Wat is hij met ons van plan?

⁸ Johannes 19³⁰

⁹ Lucas 23⁴⁶

¹⁰ Romeinen 5 beschrijft dit heel mooi.

¹¹ Hebrëeën 12¹⁻³

¹² Filippenzen 2⁶⁻¹¹

5. Deze broers en zussen van Jezus Christus zijn ‘bevrijd van hun levenslange angst voor de dood’, zo lezen we. Wat betekenen deze woorden, denk je?

De brief aan de Hebreëen was allereerst gericht aan de Joodse christenen van destijds. Zij waren bekend met wat wij nu het Oude Testament noemen. Ze kenden de Joodse gebruiken. Zij wisten van de jaarlijkse offers, zoals God die door Mozes had voorgeschreven.

Deze brief maakt duidelijk dat alles wat in het Oude Verbond (of Testament) was voorgeschreven een afschaduwing was van wat er in de hemel gebeurde. Bloed van dieren kan zonde van een mens niet wegnemen¹³, maar wie dieren offerde, toonde zijn geloof in een genadige God. Die rekende erop dat God het probleem van zonde en dood zou oplossen.

‘Christus’, zo lezen we, ‘is aangetreden als hogepriester en voor eens en altijd het hemelse heiligdom binnengegaan. Niet met bloed van bokken of stieren, maar met zijn eigen bloed. Zo heeft hij een eeuwige verlossing (of bevrijding) verworven.’¹⁴ Zijn eenmalig offer bereikte wat absoluut nodig was.

Laten we meer daarover lezen in Hebreëen 9²²⁻²⁸.

6. Christus is niet een menselijk heiligdom, maar de hemel zelf, binnengegaan met een beter offer. Wat wordt er in de verzen 25 en 26 gezegd over dit offer?
7. Elk mens moet sterven en het oordeel ondergaan. Daaraan kan niemand ontsnappen, ook al gelooft hij of zij daar niet in. Wat mogen evenwel mensen verwachten die op het offer van Christus rekenen? Die op basis daarvan naar zijn terugkomst uitzien?

Deze brief eindigt met de mooie woorden: *‘Moge de God van de vrede, die onze heer Jezus, de machtige herder van de schapen, door het bloed van het eeuwig verbond uit de wereld van de doden heeft weggeleid, u toerusten met al het goede, zodat u zijn wil kunt doen. Moge hij in ons tot stand brengen wat hem welgevallig is, door Jezus Christus, aan wie de eer toekomt, tot in alle eeuwigheid. Amen.’¹⁵*

Het probleem van zonde en dood is opgelost. Wie zich door Gods offer laat reinigen, is uit de wereld van de doden weggeleid. Die is bevrijd van zijn levenslange angst voor de dood. Niet zozeer de fysieke dood. Tot Jezus Christus als Koning terugkomt, zullen we die allemaal nog meemaken. Maar de geestelijke dood is overwonnen! Hij stond op uit de dood. Dus kunnen ook wij nu voor eeuwig – met hem en door hem – leven!

8. Hoe zou jij verwoorden welke overwinning er is behaald aan het kruis? Wat betekent dat dan voor jezelf? In hoeverre verandert dat hoe je kijkt naar wie je bent en wat je doet?

3. Sterven met Jezus

Kan elk mens, nu de dood is overwonnen, dan voor eeuwig blijven leven? En om aan de dood te ontsnappen, geldt dan als enige voorwaarde de noodzaak om in God te geloven? Is het dan zo belangrijk om zijn bestaan te accepteren?

Dat wordt door sommigen wel gemeend. In hun denken betekent geloven vooral een erkennen van Gods bestaan. Maar daarmee wordt geloof wel erg gereduceerd.

‘U gelooft dat God de enige is?’, schrijft Jezus’ broer Jakobus. ‘Daar doet u goed aan. Maar de demonen geloven dat ook, en ze sidderen!’¹⁶ Geloven in God, zo legt hij uit, houdt veel meer in dan alleen een erkennen van zijn bestaan. Geloven in Jezus gaat ook verder dan alleen verstandelijk instemmen met zijn mooie boodschap van liefde. Laten we kijken wat Jezus zelf erover zegt.

¹³ Hebreëen 10⁴

¹⁴ Hebreëen 9¹¹⁻¹²

¹⁵ Hebreëen 13²⁰⁻²¹

¹⁶ Jakobus 2¹⁷⁻¹⁹

Zoals we op bladzijde 5 al zagen, roept Jezus zijn leerlingen op, achter hem aan te komen. Ze moeten zichzelf verloochenen, hun kruis op zich nemen en hem volgen. *‘Want’, zo zegt hij, ‘wie zijn leven wil behouden, die zal het verliezen. Wie zijn leven verliest omwille van mij, zal het vinden.’*¹⁷

9. Wat betekent dat: *‘je kruis opnemen’*? Dat heeft Christus toch al gedaan? Waarom zouden wij dat dan ook nog moeten doen? Hoe kijk jij daar tegen aan? Wat betekent deze oproep van Jezus voor jou?

‘Je kruis dragen’ wordt vaak gezien als moeilijkheden berustend accepteren. De uitdrukking: *‘elk huis heeft zijn kruis’* betekent dat geen gezin voor leed gespaard blijft. Maar dat is niet waarover Jezus Christus het heeft. Geen van zijn discipelen heeft ook daaraan gedacht. Als zij iemand met een kruis zagen lopen, wisten ze dat hij een ter dood veroordeelde was. Zo immers straffen de Romeinen misdadigers of rebellen.

Christus roept ons op het kruis op ons te nemen. Wie dat doet heeft ingezien voor een volkomen heilige en rechtvaardige God een ter dood veroordeelde te zijn. Die begrijpt dat het beter is voor Gods koninkrijk daar niet binnen te komen, zoals hij of zij van nature is. Want vroeg of laat gaat de natuurlijke mens de boel bederven, ondanks alle goede voornemens. Daar moet eerst van binnen iets wezenlijks veranderen. Wie Christus als Bevrijder en Heer erkent, leeft niet (meer) met de illusie met wat inzet en discipline goed genoeg voor God en de eeuwigheid te zijn. Of door nog meer inspanning te kunnen worden. Zo iemand beseft dat Adams kinderen moeten sterven. Wie wil leven, doet dat door Christus. Door met hem te sterven en met hem op te staan.

Weinigen hebben dat zo goed begrepen als de apostel Paulus. Hij had geprobeerd aan de hand van Gods wet zo goed mogelijk te leven. Toen ontdekte hij opeens dat hij een tegenstander van God was. Dat hij niet door liefde, maar door dogmatisme en fanatisme werd geleid. Maar gelukkig, daarin was door de ontmoeting met Christus grote verandering gekomen. Laten we Galaten 2¹⁵⁻²¹ lezen.

10. Wat zegt hij in de verzen 15 – 16 over de wet en rechtvaardigheid? Wat zegt hij over geloof in Christus en rechtvaardigheid? Wat betekenen deze woorden, volgens jou?
11. Hij spreekt in vers 19 en 20 over *‘gestorven’* en *‘gekruisigd’* zijn. Wat betekent dat, denk je?
12. Hij leeft dus, zo zegt hij, *‘omdat Christus in hem leeft’*. Hoe stel je je dat voor?
13. Hoe is dat voor jou? Wat betekent het voor jou *‘in Christus te leven’*? Wees concreet en probeer eens het te illustreren met voorbeelden uit je dagelijks leven.

Paulus had ook voorheen in God geloofd. Zelfs in de juiste, in de God van Israël. Hij had geprobeerd hem te dienen. Maar van binnen was iets radicaal veranderd. Daarover is hij heel duidelijk, ook in de beschrijving van zijn leven zoals we die in Filippenzen 3³⁻¹¹ aantreffen.

14. Hij was serieuzer geweest dan de meeste Joden in het naleven van de wet. Maar *‘wat voor hem destijds winst was, is hij omwille van Christus als verlies gaan beschouwen’*. Waarom?
15. Alles is sinds zijn ontmoeting met de Heer gericht op het kennen van Christus. Niet alleen maar intellectueel kennen. Nee, het gaat om een kennis die diepgaander en grondiger is. Hoe beschrijft Paulus dit kennen van Christus?

¹⁷ Matteüs 16²⁴⁻²⁶

16. In vers 10 spreekt hij over het ‘ervaren van de kracht van Christus’ opstanding’. Hoe stel je je dat voor?
17. Ook spreekt hij over het ‘delen in zijn lijden, zelfs aan hem gelijk worden in zijn dood.’ Wat betekent dat, denk je?

4. Leven met Jezus

Paulus wilde sterven met Christus, want hij hoopte – net als Christus – uit de dood op te staan. Dat kan een mens nu al beleven. Opnieuw geboren, begint zo iemand een nieuw leven. Een leven in Christus. *‘We waren dood door onze zonden, maar zijn samen met Christus levend gemaakt. God heeft ons samen met hem uit de doden opgewekt.’*¹⁸

Dat nieuwe leven stopt niet bij de fysieke dood. Zo leren leven, in de stijl van Gods koninkrijk, wordt mogelijk omdat de Geest van de opgestane heer in ons woont. Daarom kan het ook eeuwig doorgaan.

Elders schrijft de apostel: *‘Wanneer de doden niet worden opgewekt, is ook Christus niet opgewekt. Maar als Christus niet is opgewekt, is uw geloof nutteloos. Dan bent u nog een gevangene van uw zonden. Als wij alleen voor dit leven op Christus hopen, zijn wij de beklagenswaardigste mensen die er zijn!’*¹⁹

Maar beklagenswaardig was hij niet! Integendeel, juist omdat hij – net als de andere volgelingen van Jezus – met Christus gestorven was, was hij ook met hem opgestaan. Dus leefde hij zo volledig anders. Het was niet meer een kwestie van louter discipline. Hij hield zich niet meer bezig met het opstellen van steeds meer regels. Sinds zijn bekering ging het om het afleggen van de oude, eigenwijze mens en het aandoen van de nieuwe. Zo kreeg Gods Geest steeds meer ruimte in hem. Zo werd het licht in hem steeds meer zichtbaar.

En hij wist, dat na zijn fysieke dood, dit nieuwe leven zich onbelemmerd en ongehinderd zou gaan manifesteren in een nieuw lichaam. Destijds had hij wellicht gedacht, net als veel andere Farizeeën, dat die leraar Jezus door kruisiging en dood was uitgeschakeld. Na zijn ontmoeting met de opgestane Christus had hij pas begrepen dat de dood juist zo was overwonnen. Voor hem en iedere volgeling van Jezus. Dus schreef hij:

Het vergankelijke lichaam moet worden bekleed met het onvergankelijke, dit sterfelijke lichaam met het onsterfelijke. En wanneer dit vergankelijke lichaam is bekleed met het onvergankelijke, dit sterfelijke met het onsterfelijke, zal wat geschreven staat in vervulling gaan.

*Dood, waar is je overwinning? Dood, waar is je engel? De engel van de dood is de zonde, en de zonde ontleent haar macht aan de wet. Maar laten we God danken, die ons door Jezus Christus, onze heer, de overwinning geeft.*²⁰

18. Wat betekent deze waarheid voor je? Welke consequenties hebben deze inzichten voor je? In hoeverre veranderen ze je kijk op je dagelijks leven? Op je keuzes van deze week? Wees zo concreet mogelijk.

¹⁸ Efeze 2⁵⁻⁶. Kolossenzen 2¹⁴⁻¹⁵

¹⁹ 1Korintiërs 15¹⁶⁻¹⁹

²⁰ 1Korintiërs 15⁵³⁻⁵⁷

III. WAARHEID, BESTAAT DIE EIGENLIJK WEL?

Elke hoofdstuk van dit materiaal is voorzien van een praktische uitdaging die je helpt om te groeien in het ontwikkelen van een getuigende levensstijl. Het helpt je om samen als kring hierover in gesprek te zijn en te bidden voor je niet-christelijke vrienden, studiegenoten, huisgenoten, familie, etc.

We willen je zo helpen om binnen bestaande relaties waarin God je geplaatst heeft en in de relaties waarin God je brengt, vanuit Zijn hart naar mensen om je heen te kijken, over hen na te denken, met hen op te trekken, hen te dienen, voor hen te bidden en in gesprek met hen te gaan. Het zijn van een getuige van Jezus is dus veel meer dan alleen maar het gesprek met mensen aangaan over Jezus. Het gaat er dan ook niet om dat je overtuigt door je kennis over Jezus, maar vooral dat je getuigt van wat je nu van Jezus gezien en ontvangen hebt, hoe beperkt dat soms ook voelt en wellicht is. Met wie je bent, wat je doet en wat je zegt.

Opdracht:

- Neem 5 min. de tijd om met elkaar terug te kijken op de uitdaging van de vorige keer.
- Bespreek vervolgens de uitdaging voor de komende 2 weken.

De uitdaging voor de komende twee weken

Neem een niet - gelovige vriend, studiegenoot, huisgenoot of familielid in gedachten die je graag zou willen vertellen of laten blijken dat God van die persoon houdt. Vertel God aan wie je moet denken en vraag Hem om je te helpen bij het verzinnen van iets kleins, waardoor Gods liefde aan die persoon duidelijk gemaakt kan worden. Misschien kun je iemand uitnodigen om te komen lunchen, samen te winkelen of kun je gewoon even bellen en zeggen: "Ik moest aan je denken en vroeg me af hoe het met je gaat?". Welk idee er ook in je opkomt, leg het niet zomaar naast je neer. Geef het een kans en ga ermee aan de slag.

We leven in een tijd en in een deel van de wereld waar heel wat mensen niet (meer) in God of waarheid geloven. Sommigen noemen zich atheïst, anderen beschrijven zich liever als agnost. De eerste ontkent het bestaan van een God, de tweede gelooft dat men de eerste oorzaak van de dingen – God of het absolute – niet kan kennen. Elke waarheid is dan ook betrekkelijk, ook over god.

Vaak verbaast het mensen uit andere culturen, die zich in Europa vestigen, dat deze beide opvattingen hier op zo brede schaal aanhang hebben gevonden. De keuze voor ontkenning van het bestaan van God of ontmoeting met hem sluit immers ook veel uit. De boodschap van Christus wordt juist elders met dankbaarheid beluisterd en aanvaard.

We willen atheïsten en agnosten in onze omgeving respecteren. Wellicht stellen ze goede en eerlijke vragen, waarvan we kunnen leren. We hopen beter te begrijpen wat ze denken en waarom. Laten we daarom ingaan op mogelijke oorzaken van deze opvattingen, om dan het alternatief dat Christus aanbiedt te onderzoeken. Naast de vooroordelen, die over God bestaan en waarop we in het vorige hoofdstuk al ingingen, kunnen we tenminste nog drie redenen noemen voor de keuze voor atheïsme of agnosticisme:

- a) teleurstelling, door persoonlijke ervaringen of naar aanleiding van geschiedenis christendom
- b) de aanname dat de moderne wetenschap geloof in God overbodig en achterhaald maakt
- c) in de moderne maatschappij is de behoefte aan God en waarheid tot een nulpunt gedaald

Voordat we op deze motivaties en opvattingen ingaan, laten we eerst naar twee personen kijken, die in de bijbel worden beschreven. Ze laten twee radicaal verschillende opvattingen met betrekking tot de waarheid zien. Lees Johannes 14¹⁻⁶ en 18³³⁻³⁹.

Het is een dramatisch moment in de geschiedenis van de mensheid. Degene die – naar eigen zeggen – gekomen is om het Koninkrijk van God op aarde te vestigen, vertelt zijn vrienden er iets over. Kort daarna

staat hij tegenover Pilatus, de stadhouder van Judea en Samaria. Deze laatste, als vertegenwoordiger van de Romeinse keizer, heeft binnen dat gebied alle administratieve, juridische en militaire macht.

1. Wat zegt de 'koning' van dit rijk van God over het huis van zijn Vader, in hoofdstuk 14?
2. Wat zegt hij over wie hij is en wat hij gaat doen?
3. Wat zegt je dat met betrekking tot de waarheid?
4. Wat zegt Jezus, nadat hij is gearresteerd en aan Pilatus wordt voorgeleid, over zijn koningschap, in hoofdstuk 18?
5. Welke waarde kennen beide mannen aan waarheid toe? Waarom, denk je?
6. Wat zie je in dit gedeelte van Johannes 19 over macht?

Pilatus mag dan wel machtiger lijken, maar in wezen zien we een bang mens. Hij gelooft niet meer in waarheid. In elk geval is hij niet bereid daarvoor risico's aan te gaan of er überhaupt iets voor op te geven. Jezus Christus is wat dat betreft helemaal zijn tegenpool. De waarheid is hem zo lief, dat hij daarvoor vrijwillig zijn leven opoffert.

7. Hoe zou jij waarheid beschrijven? Wat betekent dit begrip voor je en hoeveel is het je waard?
8. Kun je dat illustreren met een voorbeeld?

IV. GELOOF, ONGELOOF EN TELEURSTELLING

Elke hoofdstuk van dit materiaal is voorzien van een praktische uitdaging die je helpt om te groeien in het ontwikkelen van een getuigende levensstijl. Het helpt je om samen als kring hierover in gesprek te zijn en te bidden voor je niet-christelijke vrienden, studiegenoten, huisgenoten, familie, etc.

We willen je zo helpen om binnen bestaande relaties waarin God je geplaatst heeft en in de relaties waarin God je brengt, vanuit Zijn hart naar mensen om je heen te kijken, over hen na te denken, met hen op te trekken, hen te dienen, voor hen te bidden en in gesprek met hen te gaan. Het zijn van een getuige van Jezus is dus veel meer dan alleen maar het gesprek met mensen aangaan over Jezus. Het gaat er dan ook niet om dat je overtuigt door je kennis over Jezus, maar vooral dat je getuigt van wat je nu van Jezus gezien en ontvangen hebt, hoe beperkt dat soms ook voelt en wellicht is. Met wie je bent, wat je doet en wat je zegt.

Opdracht:

- Neem 5 min. de tijd om met elkaar terug te kijken op de uitdaging van de vorige keer.
- Bespreek vervolgens de uitdaging voor de komende 2 weken.

De uitdaging voor de komende twee weken

Organiseer als kring eens een 'open-avond': nodig als kringleden allemaal 1 of 2 niet - gelovige vrienden, studiegenoten, huisgenoten of familieleden uit en ga met elkaar bbq-en, gamen, een film kijken, picknicken in het park of iets dergelijks. Zo laat je ze ervaren dat christenen niet suf of oubollig zijn maar gezellig en goed samen kunnen zijn. Getuigen doe je ook met elkaar!

Meer dan we vaak beseffen, zijn onze overtuigingen gevormd en verdiept door persoonlijke ervaringen. Een mens is minder rationeel dan hij vaak wil toegeven. Een vluchtige blik op reclameboodschappen en populaire bladen doet dat al vermoeden.

Zo hebben mensen ook uit teleurstelling 't geloof in een goede God de rug toegekeerd. Hun diepste reden is niet verstandelijk, al zullen ze misschien wel als eerste rationele redenen aangeven. Maar diep in hun hart zijn ze teleurgesteld; in zichzelf, in anderen of in een god in wie ze wel geloofd hebben.

In naam van God zijn er ook dingen gezegd en gedaan, die haaks staan op ons gevoel voor gerechtigheid. Soms is er met geweld opgetreden, waarbij gezegd werd dat 't Gods wil was. Teleurgesteld hebben mensen zo'n boodschap de rug toegekeerd en zich aan de invloed van kerkelijke machthebbers onttrokken. Het is opmerkelijk dat ook God zelf, toen hij als mens op aarde woonde, door religieuze machthebbers ter dood is gebracht. Die hebben dat kunnen doen, omdat er ook een draagvlak voor dit besluit bestond bij teleurgestelde mensen. Die hadden van die Messias Jezus toch iets anders verwacht. God kan klaarblijkelijk teleurstellen. Daarom is het goed te weten of je verwachtingen wel kloppen met wat hij heeft gezegd.

1. Aan welke oorzaken kun jij denken, die mensen van geloof in God heeft vervreemd? Of die hen afstand heeft doen nemen van geloven in God?

We zijn, volgens de eerste bladzijden van de bijbel, het contact met God kwijtgeraakt omdat we hem niet echt vertrouwden. In plaats van te leven uit afhankelijkheid met hem, gaven we toe aan de verleiding ons te laten leiden door eigen inzicht. God mag wel zegenen, ondersteunen en beschermen, denken we dan, maar in wezen willen wij graag besluiten wat goed en fout is. Lees Genesis 2^{1-9, 15-17} en 3¹⁻²⁴ er nog maar eens op na.

2. Wat is de beperking die God de mens oplegt in hoofdstuk 2? Waarom eigenlijk, denk je?
3. Hoe zou de mens dan geleefd en gekozen hebben, vòòr hij kennis van goed en kwaad had?

4. Wat is het aantrekkelijke, volgens de tekst in Genesis 3, van deze kennis van goed en kwaad?
5. Wat zijn de onmiddellijke gevolgen?
6. En wat zegt God later nog over de verdere gevolgen van deze keuze?

De mens koos voor zichzelf. In deze visie draait de wereld om hem. Hij of zij, wellicht aangemoedigd door cultuur en ervaring, weet wat goed en kwaad is. Zo iemand beschouwt daarmee zichzelf dus eigenlijk als god, zoals gesuggereerd wordt in de tekst van Genesis. God blijkt zich niet altijd aan dit schema te houden. Die gaat daarboven uit. Die voldoet daarom niet altijd aan de verwachtingen. Dat kan leiden tot teleurstellingen; persoonlijk maar ook voor een volk, generatie of mensheid.

7. Kun je ervaringen noemen, die je persoonlijk of in je omgeving hebt meegemaakt, waardoor jij of anderen teleurgesteld zijn of waren over God?
8. Wat werd er verwacht en waarom? Weet je of God daarover iets beloofd of toegezegd heeft?

Ziekte, lijden of dood hebben soms mensen van God vervreemd. Daarnaast zijn er ook mensen die getuigen daardoor juist God veel meer te hebben leren kennen en ervaren.

Lijden is per definitie moeilijk en brengt ons allemaal in de war. God, zoals hij zich bekend maakt in de bijbel, blijkt er absoluut niet onverschillig tegenover te staan. Hij weet ook wat het is, de zoon van God heeft zelf heel veel lijden ondergaan. Hij noemt zich God van weduwen en wezen, Vader en Trooster. We kunnen hem – dwars door lijden en pijn heen – veel meer nog persoonlijk leren kennen.

Maar niet alleen God kan teleurstellen. Veel mensen hebben teleurgesteld de kerk achter zich gelaten. De kerkgeschiedenis is immers ook getekend door geweld. Religieuze machthebbers hebben soms een karikatuur van Gods boodschap van verzoening en liefde laten zien. Daardoor hebben mensen ook een karikatuurvoorstelling van wie God is, van wat hij gezegd en bedoeld heeft. God blijkt bijvoorbeeld heel iets anders onder macht te verstaan dan velen denken. We zien dat geïllustreerd in de volgende bijbelgedeelten, die we nu willen bekijken. Zie Matteüs 5¹⁻¹⁶.

Jezus spreekt hier tot een grote groep mensen die geïnteresseerd is in zijn boodschap. In deze beroemde toespraak, bekend als de Bergrede, beschrijft hij welke mensen het dichtst bij Gods bedoelingen staan. Hij noemt ze zout van de aarde: mensen die smaak geven aan hun generatie. Of licht van de wereld: personen die anderen aan God doen denken en hem ervoor danken.

9. Wat wordt er in vers 3 gezegd over de ‘*armen van geest*’, of de ‘*nederigen van hart*’, mensen die beseffen onwetend en ongevormd te zijn, en dus afhankelijk van Gods hulp?
10. En over hen, die treuren over het onrecht in de wereld, over geestelijke armoede om hen heen of over hun eigen tekortschieten of egoïsme?
11. Wie ‘*zuiver van hart*’ zijn, dat wil zeggen oprecht en onverdeeld in hun diepste wezen, zijn gelukkig te prijzen. Ook zij, van wie anderen erkennen dat ze vrede en verzoening brengen waar onbegrip en haat heerst. Wat wordt hun toegezegd?

Christus bracht verzoening. Maar het heeft hem wel zijn leven gekost. Dat heeft hem niet verbaasd. Integendeel, hij had daar bewust voor gekozen. Daarover lezen we in Matteüs 20²⁰⁻²⁸.

12. Johannes en Jakobus beseffen dat het koninkrijk van God is gekomen. Het lijkt hun een goed idee naast de koning te komen zitten. De andere apostelen worden woedend als ze dat in de gaten krijgen. Wat zegt Jezus over macht en rangorde in zijn koninkrijk, volgens vers 26 - 28?
13. Wat zegt hij over macht en leiderschap, zoals dat in de wereld meestal voorkomt?
14. Hoe zou je het verschil tussen beide stijlen beschrijven? Kun je dat met een voorbeeld illustreren?

De apostelen hebben kort daarna geweten wat hij bedoelde. Zij hebben hun koning gekruisigd gezien. Mensen waren teleurgesteld in deze leider, schreeuwden dat hij maar gekruisigd moest worden. En zij, zijn vrienden, dachten toen dat alles verloren was. Niet lang daarna leerden ze Gods macht pas echt kennen. Die manifesteerde zich als de kracht van de opstanding. Sindsdien waren ze graag bereid hun leven te geven om die kennis overal bekend te maken.

We weten maar al te goed, dat deze houding kerkleiders niet steeds heeft gekenmerkt. Men heeft *'geloof'* soms opgelegd. Andersdenkenden bevochten. Door alle generaties heen, vertelt de kerkgeschiedenis ook van vervolgte christenen, die hun vijanden liefhadden. Zo stalen ze het hart van hun vervolgers. Juist waar de kerk werd onderdrukt, bleek zij te groeien. Tot op de dag van vandaag. Niet per se als zichtbaar instituut, maar als beweging van mensen die in Christus geloven. God blijkt zich toch te laten kennen als Iemand aan wie men zich dan graag toevertrouwt.

V. WETENSCHAP EN GELOOF

Elke hoofdstuk van dit materiaal is voorzien van een praktische uitdaging die je helpt om te groeien in het ontwikkelen van een getuigende levensstijl. Het helpt je om samen als kring hierover in gesprek te zijn en te bidden voor je niet-christelijke vrienden, studiegenoten, huisgenoten, familie, etc.

We willen je zo helpen om binnen bestaande relaties waarin God je geplaatst heeft en in de relaties waarin God je brengt, vanuit Zijn hart naar mensen om je heen te kijken, over hen na te denken, met hen op te trekken, hen te dienen, voor hen te bidden en in gesprek met hen te gaan. Het zijn van een getuige van Jezus is dus veel meer dan alleen maar het gesprek met mensen aangaan over Jezus. Het gaat er dan ook niet om dat je overtuigt door je kennis over Jezus, maar vooral dat je getuigt van wat je nu van Jezus gezien en ontvangen hebt, hoe beperkt dat soms ook voelt en wellicht is. Met wie je bent, wat je doet en wat je zegt.

Opdracht:

- Neem 5 min. de tijd om met elkaar terug te kijken op de uitdaging van de vorige keer.
- Bespreek vervolgens de uitdaging voor de komende 2 weken.

De uitdaging voor de komende twee weken

Getuigen is niet puur een werk van menselijke overtuigingskracht; het is een werk van de Heilige Geest. Jezus beloofde in Johannes 16: 8 – 11 dat de Heilige Geest de mensen in de wereld zou “overtuigen van zonde, rechtvaardigheid en oordeel.” In hoeverre lukt het jou om te getuigen en het overtuigen aan de Heilige Geest over te laten? Bespreek dit met elkaar en bid voor elkaar om de leiding van de Heilige Geest te ervaren in jouw als levende getuige.

Er zijn wetenschappers die menen dat geloven iets is voor mensen die hun verstand niet gebruiken. Vaak berust deze mening op een karikatuurvoorstelling van geloof of godsdienst. Gelukkig, niet elke wetenschapper deelt deze ongenueanceerde opvatting over levensbeschouwing. Er zijn talloze wetenschappers die openlijk hun geloof in Christus belijden en daarnaast grote toewijding aan hun tak van wetenschap tonen. Voor hen staan geloof en wetenschap niet met elkaar in tegenspraak.

Veel grondleggers van de moderne wetenschap waren ook diep gelovig. Ze schreven de verbazingwekkende orde van de wereld om hen heen toe aan een Schepper, voor wie ze veel ontzag hadden. Juist daarom meenden ze wetmatigheden in de aangetroffen werkelijkheid steeds meer te kunnen blootleggen en beschrijven.

Wetenschap beperkt zich bewust tot het meetbare. Ze wil de meetbare werkelijkheid in kaart brengen, verklaren en voorspellen. Het concept ‘*God*’ wordt per definitie in de methode uitgesloten. Zij streeft er immers naar objectiveerbare en kwantificeerbare wetmatigheden te beschrijven. In dat kader past God niet. Daarom hoeven wetenschap en geloof in God dan ook niet met elkaar in competitie te staan.

1. Kun je met een voorbeeld illustreren hoe een goed observeren van een bepaalde orde in de natuur tot de ontdekking en beschrijving van een bekende wetmatigheid heeft geleid?

Maar al te vaak zien wetenschappers ook de tekortkomingen van de wetenschap. Ze merken bijvoorbeeld hoe makkelijk menselijke fouten de wetenschappelijke methode kunnen binnensluipen. Door onbedoelde

fouten, maar soms ook door jaloezie of geldingsdrang. Daarnaast weten ze maar al te goed dat veel van de wetenschappelijke theorieën gebaseerd zijn op aannames die op een bepaald basisniveau gewoon geloofd moeten worden.

2. Kun je een voorbeeld noemen van een wetenschappelijk axioma die aangenomen of geloofd moet worden, zonder dat die kan worden bewezen?
3. Waaraan kun je denken bij menselijke tekorten of beperkingen die wetenschappelijk onderzoek kunnen belemmeren of verhinderen?

In de wetenschap geldt de menselijke ratio als hoogste instantie. Diezelfde ratio laat evenwel zien dat menselijke kennis beperkt is. Niet alleen omdat er nog veel ontdekt en geëxperimenteerd moet worden, maar ook omdat er een inherente beperking aan het menselijk kennen bestaat.

4. Waaraan denk jij bij deze zin ‘*inherente beperking aan het menselijk kennen*’?

Een mens die de Geest niet bezit, aanvaardt niet wat van de Geest van God komt. Want voor hem is het dwaasheid. Hij kan het ook niet begrijpen, omdat het geestelijk moet worden beoordeeld.

1 Korinte 2¹⁴

De theoloog die lang geleden deze woorden schreef, had jaren daarvoor de schrik van zijn leven gehad. Hij meende God te kennen en goed te dienen. Toen hoorde hij plotseling een stem uit de hemel tot hem zeggen: ‘*Waarom vervolg je mij? Je kwelt jezelf door je zinloze halsstarrigheid. Sta op, ik stuur je naar je eigen volk en de heidenen om hun de ogen te openen, zodat ze zich van de duisternis tot het licht keren. Door het geloof in mij zullen ze vergeving van hun zonden krijgen en deel aan mijn koninkrijk.*’²¹

Bij het horen van deze woorden was hij van zijn paard gevallen. Helemaal verbluft was hij opgekrabbeld en had een paar dagen niet meer zien kunnen zien. Maar voor het eerst zag hij toen pas hoe blind hij daarvoor eigenlijk geweest was. Zijn uitgebreide en diepgaande theologische kennis hadden hem verblind voor het kennen van God.

Jaren later kwam hij in Athene, waar beroemde filosofen met elkaar discussieerden. De stad was in die tijd, wat kennis en wetenschap betreft, het centrum van de wereld. Paulus, zo heette de apostel, merkte op hoe de mensen daar dachten. Hij probeerde aan hen een boodschap over te dragen, waarvan hij zelf eens opmerkte dat zij alle andere kennis te boven gaat. Lees Handelingen 17¹⁶⁻³⁴.

5. Wat viel Paulus op, toen hij zo door de stad liep, volgens vers 16, 22 en 23?
6. Wat wordt er gezegd over de mentaliteit van de mensen in vers 21?
7. Wat valt de filosofen op, als ze over Paulus horen, volgens 18 – 20?
8. Wat vertelt Paulus deze mensen over de God die hij verkondigt?
9. Wat is het grote verschil, volgens 27 – 31 tussen hun goden en de God waarover hij spreekt?
10. Hoe reageren ze op zijn boodschap en waarom?

²¹ Handelingen 9³ - 6,15 - 16 en 26¹⁴⁻¹⁸

De meeste wetenschappers of filosofen bleken, zo merkte Paulus, niet open te staan voor mogelijke waarheden die niet in hun kader pasten. De dood, bijvoorbeeld, was voor hen een absoluut gegeven. Die kon niet overwonnen worden, zo meenden ze.

Ze hadden zich diepgaander over grotere mogelijkheden kunnen informeren. Toen ze hun eigen aannames met betrekking tot dood en leven beseften, hadden ze die ter discussie kunnen stellen. Maar het verslag geeft de indruk, dat de meesten de apostel niet serieus namen. Sommigen dreven zelfs de spot met wat hij had gezegd.

Paulus kende deze mentaliteit maar al te goed. Hijzelf had tot een groep denkers behoord, die een prediker uit Nazaret destijds ook niet serieus had genomen. Die Jezus paste niet in hun kader. Kritiek hadden ze wel meer dan eens geuit, zo lezen we in de evangeliën. Slechts een enkeling onder hen was nieuwsgierig, met open vragen, bij Jezus gekomen. De meesten van hen hadden de zoon van God daarom niet leren kennen. Zijn boodschap was niet, of pas veel later, tot hen doorgedrongen.

In Filippenzen 3⁵⁻¹¹ beschrijft de apostel heel eerlijk hoe die intellectuele kennis hem vroeger had gehinderd in het kennen van God. Maar sinds hij Christus had leren kennen en ervaren, was voor hem die kennis van voorheen daarbij volledig in het niet gevallen.

Na zijn weinig bemoedigende ervaring in Athene, reisde hij door naar Korinte. Hij besloot, zo lezen we in zijn latere brief aan hen, er geen andere kennis te brengen dan die over de gekruisigde en opgestane Jezus Christus. Lees 1 Korinte 2¹⁻⁹.

11. Hij spreekt in dit gedeelte over de wijsheid van deze wereld en over Gods verborgen wijsheid. Wat is het verschil tussen beide?
12. Waarom kan de wijsheid van God mensen zo volledig ontgaan?

Daarover zegt de apostel ook in hoofdstuk 1¹⁸⁻²⁵ een paar belangrijke dingen.

13. Waarop blijken de Joden, die van YHWH al weten, vooral gericht te zijn? En de Grieken?
14. Maar wat is, daarentegen, de boodschap van de apostel?

Om te kunnen leren, moet er openheid en ruimte voor verwondering en nieuwe informatie zijn. Een echte wetenschapper blijft zich verwonderen. Onno van Schayck bijvoorbeeld, hoogleraar preventieve geneeskunde en stafid van de Navigators in Maastricht, zegt dat hij vaak onder de indruk is van de ingenieuze manier waarop het lichaam functioneert. Zo heeft elk mens een immunologisch verdedigingsmechanisme, die in balans gehouden wordt door allerlei terugkoppelings-mechanismen. Zo niet, dan had elk mens astma. Hoe meer daarvan ontdekt wordt, hoe meer deze onderzoeker ervan onder de indruk raakt. Daarom, zo merkt hij op, wordt zijn geloof in God versterkt door zijn bezigheden in de medische wetenschap.

Hij is daarin niet de enige. Zo schreef ook Werner Heisenberg, de beroemde theoretisch fysicus: *‘Dat de bereikte wiskundige relaties naast alle abstractie uiterst eenvoudig zijn is een geschenk dat we slechts nederig kunnen ontvangen. Zelfs Plato zou niet geloofd hebben dat ze zo mooi zouden zijn. Deze relaties kunnen niet worden uitgevonden, ze moeten er reeds zijn sinds de schepping van de wereld. Ik had het gevoel dat ik – onder de oppervlakte van de atomaire verschijnselen – naar een vreemde en mooie binnenkant keek. Ik werd bijna duizelig van de gedachte dat ik nu verder kon speuren in de rijke wiskundige structuur die de natuur zo genereus aan me toonde.’*

Dit toont een eerbiedig besef van schepping. Wetenschappers kunnen echter ook zo opgaan in hun specifieke kennis van een deel van de werkelijkheid dat ze Gods bestaan niet onderkennen. Of, zo zeggen ze soms, ze kunnen zich deze niet meer voorstellen.

Wie eerlijk is met zichzelf, wie de grootsheid van de bestudeerde werkelijkheid beseft en de beperking van eigen kennis, blijft zich verwonderen. Zo iemand kan juist steeds meer onder de indruk raken van zowel de schepping als de Schepper.

De boodschap van de bijbel is dat de Schepper zichzelf heeft geopenbaard, dat hij heeft gesproken en onder ons is komen wonen. Wie zijn verstand gebruikt, kan dus goed leren luisteren naar dat woord. Die kan de betrouwbaarheid ervan in zijn leven verifiëren.

Wetenschap kan bijgeloof ontmaskeren. Dat is maar goed ook, het heeft immers geen goede basis. Geloof in Christus baseert zich op openbaring. Die kan dan ook de toets van nauwkeurige observatie en eerlijke reflectie goed doorstaan.

15. Hoe zou jij je geloof beschrijven? Hoe onderscheidt het zich van bijgeloof, volgens jou?

16. Wat durf jij te geloven en verwachten? Waarom eigenlijk? Welke basis heb je daarvoor?

VI. ZIN VAN LEVEN EN GENIETEN

Elke hoofdstuk van dit materiaal is voorzien van een praktische uitdaging die je helpt om te groeien in het ontwikkelen van een getuigende levensstijl. Het helpt je om samen als kring hierover in gesprek te zijn en te bidden voor je niet-christelijke vrienden, studiegenoten, huisgenoten, familie, etc.

We willen je zo helpen om binnen bestaande relaties waarin God je geplaatst heeft en in de relaties waarin God je brengt, vanuit Zijn hart naar mensen om je heen te kijken, over hen na te denken, met hen op te trekken, hen te dienen, voor hen te bidden en in gesprek met hen te gaan. Het zijn van een getuige van Jezus is dus veel meer dan alleen maar het gesprek met mensen aangaan over Jezus. Het gaat er dan ook niet om dat je overtuigt door je kennis over Jezus, maar vooral dat je getuigt van wat je nu van Jezus gezien en ontvangen hebt, hoe beperkt dat soms ook voelt en wellicht is. Met wie je bent, wat je doet en wat je zegt.

Opdracht:

- Neem 5 min. de tijd om met elkaar terug te kijken op de uitdaging van de vorige keer.
- Bespreek vervolgens de uitdaging voor de komende 2 weken.

Word de aankomende twee weken een 'geheime vriend' voor een niet - gelovige vriend, studiegenoot, huisgenoot of familielid. Bid en reik uit naar deze persoon. Stuur bemoedigende berichten of kleine cadeautjes. Doe dit verschillende keren en maak na een poosje 'jezelf bekend'.

We kunnen er niet om heen dat we ons soms afvragen waarom en waartoe we hier zijn. In alle culturen, en door alle eeuwen heen, heeft die vraag de mens bezig gehouden. Elk mens wordt af en toe geconfronteerd met de grenzen van zijn bestaan. Verval en dood horen dan wel bij de natuur, maar de mens verzet zich er tegen. En hij vraagt zich soms af of het allemaal wel zin heeft.

Nu dringen deze vragen zich wellicht meer op bij het ouder worden. Wie jong is, wil – terecht – ook van het leven genieten. Daarnaast is de één ook meer filosofisch aangelegd dan de ander. En in tijden van welvaart worden we ook minder geconfronteerd met grenzen of pijnlijke vragen. We zullen dab niet ontkennen dat er problemen in de wereld zijn, maar die leiden niet per se tot reflectie over de zin van dit bestaan. Wat we ten diepste geloven, is niet een thema dat per se vaak ter tafel komt.

1. Herken je dit? Waarover gaan meestal de gesprekken met mensen in je omgeving? Waarover is het gemakkelijk te praten? Waarom eigenlijk, denk je?
2. Geloof jij dat het mogelijk is de zin van het leven te kunnen ontdekken? Wat heeft dat met je geloof in Jezus Christus te maken? Waarom eigenlijk?
3. Wat vind jij belangrijk voor de zin van het leven? In welke aspecten van het leven, of in welke waarden meen jij zin voor het leven te kunnen vinden?

1. Genieten van het leven

Genieten is een kunst. In de bijbel vinden we het boek Prediker. Daarin wordt de mens opgeroepen zijn hart niet steeds met verdriet te belasten, maar van het leven te genieten. Daarnaast de Schepper en zijn bedoelingen nooit te vergeten. Genieten gebeurt namelijk optimaal, als het in de juiste context staat. Jezus zei daarover later, dat je de wereld kunt winnen maar jezelf erbij verliezen. Een weldenkend mens blijkt zich ook van dit perspectief bewust te zijn. Zo lezen we dan ook in dit boek:

God heeft alles wat er is de goede plaats in de tijd gegeven, en ook heeft hij de mens inzicht in de tijd – besef van tijd en eeuwigheid – gegeven. Toch kan de mens het werk van God niet van begin tot eind doorgronden. Ik heb vastgesteld dat voor de mens niets goeds is weggelegd, behalve vrolijk te zijn en van het leven te genieten.

Want wanneer hij zich aan eten en drinken te goed doet en geniet van al het goede dat hij moeizaam heeft verworven, is dat een geschenk van God. Alles wat God doet, zo heb ik vastgesteld, doet hij voor altijd. Daar is niets aan toe te voegen, daar is niets van af te doen. God doet het zo opdat wij ontzag voor hem hebben.²²

Deze beroemde woorden over het besef van tijd en eeuwigheid heeft de mensheid de eeuwen door gefascineerd. Als de apostel Paulus zich op de Areopagus in Athene bevindt, en in gesprek raakt met de Griekse filosofen (zie blz. 9), citeert hij deze zelfde woorden.

4. Wat betekent, volgens jou: ‘God heeft de mens inzicht in de tijd – tijd en eeuwigheid – gegeven, maar de mens kan het werk van God niet doorgronden?’
5. Wat is de conclusie van de Prediker? Wat onderschrijf je en wat roept vragen bij je op? Waarom?

Het is goed er even bij stil te staan, dat genieten geen zonde is. God deed dat nadat hij alles geschapen had, zo lezen we in het verslag erover. Dus als zijn schepselen dat doen, is dat een goede zaak. Religieuze mensen hebben daarentegen, zo leert de ervaring, de neiging genieten te verbieden. In de beginjaren van het christendom was al het nodig de volgende waarschuwendende woorden te sturen: ‘Laat je geen geboden opleggen, alsof je nog in de wereld zou leven. Raak dit niet aan, proef dat niet, blij daarvan af – het zijn menselijke voorschriften, het is zelfbedachte godsdienst, zelfvernederend en verachting van het lichaam; het heeft geen enkele waarde en dient alleen maar tot eigen bevrediging.’²³

In alle religies en door alle tijden heen komen we deze ‘zelfbedachte godsdienst’ tegen. In die traditie wordt gemeend dat ontzeggen in zichzelf een nobele zaak is. De keuze wordt daarbij losgekoppeld van de context. Het heeft evenwel geen waarde, lezen we. Je iets ontzeggen om een ander daarmee te helpen heeft dat wel. Dat heeft immers met liefde te maken. Je eigen wensen of voornemens even aan de kant zetten om aandacht aan een ander te geven is eveneens waardevol. Dan wordt namelijk de keuze gemaakt om een ander te zegenen.

6. Jezus kwam vaak Farizeeën tegen. Hun traditie bestond uit allerlei regels – opgesteld vanuit de Torah – die het leven wel zwaar maakten. De zoon van God hield zich daar niet steeds aan. Dat ergerde hen. Ken je andere voorbeelden – ook in christelijke context – waar deze neiging heerst door middel van allerlei voorschriften een mens het genieten te ontzeggen?
7. Herken je bij jezelf ook deze tendens? Waardoor, denk je, wordt het ingegeven? Wat helpt je om hier goed mee om te gaan?

Het is mooi God te danken voor wat hij geschapen heeft. Het is goed te genieten van wat hij je geeft elke dag, en het te gebruiken om hem en anderen om je heen ermee te dienen. Genieten staat in een breder perspectief. Het is niet je levensdoel.

Je hebt je ogen ook open voor wat anderen hebben. Je ziet ook minder makkelijke taken. Maar je weet, je kunt juist vreugde vinden in het helpen van anderen, ook al is dat niet altijd eenvoudig. Dan hebben we het wel over een vreugde die dieper gaat dan alleen maar oppervlakkig blij zijn.

De bijbel spreekt er veel over. Mannen en vrouwen hebben vreugde ontdekt in het kennen en dienen van God. De Zoon van God heeft ‘om de vreugde die voor hem in het verschiet lag, zich niet laten afschrikken door de schande van het kruis’²⁴, maar die straf vrijwillig op zich genomen.

²² Prediker 3¹¹⁻¹⁴, in de Groot Nieuws vertaling: “wel heeft hij de mensen besef van tijd gegeven, maar ze zijn niet in staat om Gods doen en laten van het begin tot het eind te volgen”.

²³ Kolossenzen 2²⁰⁻²³

²⁴ Hebreëen 12²⁻³

8. Hoe zou jij vreugde definiëren? Wat is het verschil, volgens jou, tussen vreugde en genieten?

Vreugde is een vrucht van de Geest. Wie Gods Geest in zich laat werken, zal steeds meer diepe vreugde ervaren. Die is onafhankelijk van omstandigheden. Maar daarin spelen we zelf wel een actieve rol. Deze vreugde is een gemoedstoestand, waarvoor gekozen wordt. De ervaring berust niet op toeval, is ook niet alleen maar een kwestie van temperament. Bewust kan iemand besluiten zich te richten op feiten en waarheden die vreugde brengen. Niet altijd makkelijk misschien, maar wel binnen handbereik! Lees Filippenzen 4⁴⁻⁹.

9. Paulus zat weer eens in de gevangenis. Dat was hem al overkomen toen hij destijds het evangelie in Filippi kwam brengen. Hij had door deze en andere ervaringen geleerd zijn vreugde niet af te laten hangen van zijn omstandigheden. Waartoe roept hij de Filippenzen op in vers 4 en 5 van dit hoofdstuk?

10. Wat is, volgens de apostel, een goede remedie tegen piekeren? Hoe stel je je dat voor?

11. Vrede wordt beloofd, een *'vrede die alle verstand te boven gaat.'* Waarop moet het verstand zich dan wel richten, volgens dit gedeelte? Waaraan moet ons denken vooral aandacht schenken?

David zei: *'Steeds houd ik de HEER voor ogen, met hem aan mijn zijde wankel ik niet. Daarom verheugt zich mijn hart en juicht mijn ziel, mijn lichaam voelt zich veilig en beschermt.'* Ook David maakte keuzes. Hij besloot waarop hij zijn aandacht wilde richten. Juist dan ook, wanneer hij zich in het nauw gedreven voelde, zoals verschillende Psalmen ons laten zien.

Paulus kende deze psalmen, deze gebeden, en liet zich erdoor inspireren. We zien dat hij die kennis concreet toepaste en in zijn brief worden wij, christenen, opgeroepen ditzelfde te doen.

Een mens die zo leert denken en leven, geniet pas volop van het leven. Die kent een vreugde, ook al is zijn leven niet zonder lijden of moeilijkheden. Dat was de ervaring van de Zoon van God, en van tallozen die besloten hebben hem na te volgen.

2. Genieten en genotzucht

Onze moderne cultuur wordt gekenmerkt door een enorme aandacht voor plezier en genot. Sommigen spreken zelfs van obsessieve aandacht. Elke dag kunnen we kiezen uit een veelvoud aan zenders en websites, die bijna niet anders dan ontspanning bieden. Daar schijnt de moderne mens maar niet genoeg van te krijgen.

God genoot van al het goede wat hij geschapen had. Genieten, zo merkten we al op, is een goede zaak. Het is zelfs een kunst. Maar genotzucht is heel iets anders. Het najagen van plezier en genot verstrikt een mens. Volgens Jezus kan het woord van God in een mensenhart gaandeweg verstikt worden door rijkdom en genoegens van het leven. Daarom, zo zei hij, draagt dit woord geen vrucht.²⁵

Ook lezen we in de tweede brief aan Timoteüs: *'De laatste dagen zullen zwaar zijn. De mensen zullen egoïstisch zijn, geldzuchtig en zelfingenomen. Ze zullen **het genot meer liefhebben dan God**, de schijn van vroomheid ophouden, maar de kracht ervan miskennen.'* Of, zoals een andere vertaling het weergeeft: *'Ze zullen niets heilig achten en **meer gehecht zijn aan genot dan aan God**. Ze houden zich aan de uiterlijke vorm van godsdienst, maar verwerpen de kern ervan.'*²⁶

12. Wat is het probleem, volgens jou, zoals geschetst door Jezus en Paulus in bovenstaande woorden?

²⁵ Lucas 8¹⁴⁻¹⁵ in de gelijkenis van de zaaier

²⁶ 2 Timoteüs 3¹⁻⁵

13. Hoe zou jij het verschil tussen genieten en genotzucht beschrijven? Waarom heeft genotzucht zo'n verstikkende werking, denk je?

Het gaat erom wat je nastreeft. Als je voor God wilt leven en hem wilt dienen, kun je leren genieten van wat hij je toevertrouwt. Veel of weinig is minder belangrijk voor je. Met wat je hebt probeer je anderen te zegenen. Daarvoor zijn we trouwens ook geschapen. Daarin lijken we op onze Schepper.

Wie daarentegen genot nastreeft, blijkt er nooit genoeg van te krijgen. Ook al zegt zo iemand in God te geloven, er is iets wezenlijks mis in zijn denken. De *'kern van godsdienst is ermee verworpen'*, lezen we. Alles draait nog steeds om de mens zelf. Godsdienst betekent dat een mens voor God wil leven. Zo iemand heeft Gods liefde ontdekt en wil God liefhebben. In Gods koninkrijk is Jezus belangrijker dan genot.

14. Hoe stel je zo'n leven voor, dat wil zeggen het leven van iemand die wel in God gelooft, maar eigenlijk *'de schijn van vroomheid ophoudt, de kracht ervan ontkent, meer gehecht is aan genot dan aan God'*? Hoe bidt zo iemand, denk je? Wat verwacht hij of zij vooral van God?
15. Ken je voorbeelden uit de literatuur, uit de geschiedenis of ook uit meer recente gebeurtenissen, waarbij mensen vooral genot nastreefden en daarin diep teleurgesteld werden? Of zelfs daaraan te gronde gingen?

Christenen wordt wel verweten dat ze betuttelend zouden zijn. Ze zouden overbodige beperkingen opleggen aan de vrijheidsdrang van Nederlanders. Dat is foute boel, wordt dan gezegd. Het moet immers vooral leuk blijven. Daar genieten we tenslotte het meest van, zo heet het dan.

Wie zo denkt, ontkent de corruptie van het mensenhart. Die gelooft niet dat een mens redding nodig heeft. Want de mens is eigenlijk van nature goed, wordt gemeend. Het motto in deze visie luidt dan ook: hoe meer vrijheid, hoe meer blijheid. Of het nu op verbaal, seksueel of financieel gebied is. De ervaring van de laatste decennia maakt 't wel steeds moeilijker om dat nog te geloven.

16. Wat helpt jou om vreugdevol te leven, te genieten, zonder verstrikt te raken in het web van genotzucht?

Samenvattend, genieten is goed. Genotzucht levensgevaarlijk. Er zit iets niet goed met het hart van mensen. Pas als God daarin plaats neemt, komt het goed. Daardoor leert eens mens diepe vrede en vreugde kennen. Daarvan kan een mens intens genieten.

3. Zin in leven: God verheerlijken

Sinds de zonde de wereld is binnengedrongen, zoekt de mens zichzelf. Zijn diepste verlangen is dat hij het goed zal hebben, dat hij zich goed zal voelen. Hij hoopt dat God dat ook vooral voor ogen heeft. Deze gedachte wordt helaas ook binnen het christendom gepropageerd. *'Met God leef je beter, makkelijker en gelukkiger'*, zo luidt de boodschap. Daarbij wordt vergeten te vragen wat God eigenlijk onder beter en gelukkiger verstaat.

God lijkt in deze visie in eerste instantie voor de mens te bestaan. Eigenlijk stelt iemand voor wie *'gemak'* en oppervlakkig *'geluk'* genoeg is, zich wel met erg weinig tevreden.

Het is de denkwijze van verwende kinderen. Die hebben van hun ouders steeds gekregen wat ze wensten of meenden nodig te hebben. Ze verwachten later ook dat God en anderen dit zullen doen. In deze visie is er weinig ruimte voor de ander, laat staan voor God. Daarin is helemaal geen plaats voor afzien, voor pijn, opgeven of lijden.

Wij zijn voor God naar zijn beeld geschapen. God is liefde. En liefde is op de ander gericht. Wie God toelaat in zijn leven, leert dan ook liefhebben. Dat is niet altijd makkelijk, maar het geeft wel een diepere voldoening dan het najagen van welk egoïstisch streven ook.

Wie God niet groot maakt, wordt uiteindelijk slaaf van zelfaanbidding, van hebzucht, werk, vrije tijd (hobby), macht of genot. Omdat aan hem niet de juiste plaats wordt toegekend, nemen andere zaken – afgoden – die plaats in. Wat ontbreekt, is de bewuste keuze actief voor God te leven. God wordt niet werkelijk erkend.

17. Herken je dit? Wat helpt jou God ‘groot te maken’? Hoe doe je dat?

We leven in een gebroken wereld, God biedt zijn schepselen verzoening en herstel aan. Wie dat aanneemt wordt burger van het koninkrijk van God. Wie God als koning erkent, maakt zich steeds meer een levensstijl eigen, waarbij het om God draait en niet meer om zichzelf. God verheerlijken, daarin vindt een christen de zin voor zijn leven. Hij weet, daartoe is hij geschapen.

God groot maken is hem aanbidden. Aanbidding is ‘*het toedichten van ultieme waarde aan iets of iemand*’. In dit verband is dit het benoemen van de ultieme grootheid van God. Je hart richt zich dan niet op wat je nodig hebt, of op de zegeningen die je ontvangen hebt. Je richt je allereerst op God zelf. Hij is het immers meer dan waard aanbeden te worden. Lees Psalm 95.

18. Waartoe worden we opgeroepen in de eerste verzen? Wat betekenen die woorden ‘jubelen’ en ‘toejuichen’? Hoe stel je je dat voor? Wat doe je dan?

19. De verzen 3 – 7 benoemen enkele aspecten van Gods grootheid. Hoe zou jij die met eigen woorden weergeven? Waarvoor kun jij en wil jij God eren met eigen woorden?

Als God zijn volk de 10 geboden geeft, begint hij met de opdracht hem bovenal te eren en te aanbidden. De optie van niets aanbidden lijkt niet te bestaan: of wij aanbidden hem, of wij aanbidden iets of iemand anders. Wij kennen allemaal aan iets een grote waarde toe. Dan vinden we dat waardevoller dan al het andere. God verdient dat wij hem aanbidden met heel ons wezen.

Aanbidden is een werkwoord. Het is iets wat een christen alleen of met anderen doet. God wordt daarbij verheerlijkt, vol ontzag komt hij of zij voor Gods troon. Wie dat doet, ziet zichzelf en de omstandigheden in het juiste perspectief.

Het laatste bijbelboek schetst hoe ieder voor Gods troon zijn grootsheid erkent en het volgende uitroept:

Heilig, heilig, heilig is God, de Heer, de almachtige, die was, die is en die komt.

U komen alle lof, eer en macht toe, Heer, onze God, want u hebt alles geschapen: uw wil is de oorsprong van alles wat er is.

*Amen! Lof, majesteit en wijsheid, dank en eer en macht en kracht komen onze God toe, tot in alle eeuwigheid. Amen.*²⁷

Wie gedreven is door ontzag voor God, wil hem verheerlijken met zijn leven. Door hem te aanbidden. Maar ook door aan Gods koninkrijk en zijn gerechtigheid prioriteit te geven. Voor zo iemand is het heel belangrijk dat God blij kan zijn met de keuzes die gemaakt worden, met de acties die ondernomen worden. Dat is belangrijker dan eigen comfort.

20. Hoe stel je je dat voor? Hoe zou een mens God kunnen verheerlijken door de wijze waarop hij of zij leeft?

21. Hoe bepaalt dit je eigen keuzes, je spreken of je handelen? Waaraan denk je daarbij, voor deze week bijvoorbeeld?

²⁷ Openbaring 5^{8,11} en 7¹²

Zonder geloof is het onmogelijk God vreugde te geven; wie hem wil naderen moet geloven dat hij bestaat en wie hem zoekt zal door hem worden beloond.²⁸

²⁸ Hebreëën 11⁶

VII. OVERVLOED EN ONGELOOF

Elke hoofdstuk van dit materiaal is voorzien van een praktische uitdaging die je helpt om te groeien in het ontwikkelen van een getuigende levensstijl. Het helpt je om samen als kring hierover in gesprek te zijn en te bidden voor je niet-christelijke vrienden, studiegenoten, huisgenoten, familie, etc.

We willen je zo helpen om binnen bestaande relaties waarin God je geplaatst heeft en in de relaties waarin God je brengt, vanuit Zijn hart naar mensen om je heen te kijken, over hen na te denken, met hen op te trekken, hen te dienen, voor hen te bidden en in gesprek met hen te gaan. Het zijn van een getuige van Jezus is dus veel meer dan alleen maar het gesprek met mensen aangaan over Jezus. Het gaat er dan ook niet om dat je overtuigt door je kennis over Jezus, maar vooral dat je getuigt van wat je nu van Jezus gezien en ontvangen hebt, hoe beperkt dat soms ook voelt en wellicht is. Met wie je bent, wat je doet en wat je zegt.

Opdracht:

- Neem 5 min. de tijd om met elkaar terug te kijken op de uitdaging van de vorige keer.
- Bespreek vervolgens de uitdaging voor de komende 2 weken.

De uitdaging voor de komende twee weken

Nodig de aankomende twee weken een niet - gelovige vriend, studiegenoot, huisgenoot of familielid uit voor een maaltijd bij jou thuis. Probeer het gesprek niet te geestelijk te maken, dat is niet het doel van de avond. Probeer wel te oefenen in het luisteren, open vragen te stellen en je in te leven in de persoon die tegenover je zit. Wat doet het met jou dat je zo gericht bent op de ander? Wat doet het met de ander? Laat boven alles merken dat je om diegene geeft die tegenover je zit. Voor Jezus was het samen delen van een maaltijd ook een manier om elkaar te ontmoeten!

Interessant genoeg ontkiemt vooral in de rijkste en meest welvarende landen de gedachte dat alles zinloos is. Existentiële wanhoop bleek niet post te vatten in de kampen van Nazi-Duitsland of Sovjet Unie. Een onverzettelijke wil om te overleven en een sterk verlangen naar gerechtigheid hield die mensen staande. In de laatste decennia, daarentegen, zijn mensen begonnen zich af te vragen of het leven überhaupt nog zin heeft. Velen gingen het bestaan van een hogere bedoeling betwijfelen. Ze gingen hun verwachtingen beperken tot een aardig leven hier en nu.

Na de tweede wereldoorlog nam de welvaart toe als nooit daarvoor. Desondanks kwamen boeken uit en werden songs geschreven, waarin treffend de gelatenheid over een uitzichtloze wereld beschreven werd. Gebrek aan oriëntatie, doelloosheid en onverschilligheid kenmerken vaak de inhoud van de teksten. Men is, zo lijkt het, tot de conclusie gekomen dat filosofie of religie niet werkelijk een antwoord bieden. Erkennen van de zinloosheid en leegte lijkt de enige eerlijke optie. Het doet denken aan de woorden van de Prediker.

Lucht en leegte, zegt Prediker, lucht en leegte, alles is leegte.

Welk voordeel heeft de mens van alles wat hij heeft verworven, al zijn moeizaam gezwog onder de zon?

Wat er was, zal er altijd weer zijn en wat er is gedaan, zal altijd weer worden gedaan.

Er is niets nieuws onder de zon.

De vroegere generaties zijn vergeten en ook de komende generaties zullen weer worden vergeten.²⁹

De Prediker had alles bereikt in zijn leven. Rijkdom, aanzien en macht. Hij zou een tevreden en dankbaar mens moeten zijn, als we de reclamejongens mogen geloven. Maar hij schreef het volgende:

²⁹ uit Prediker 1¹⁻¹¹

Ik, Prediker, was koning van Israël in Jeruzalem. Ik heb met heel mijn hart elke vorm van wijsheid onderzocht, want ik wilde alles wat onder de hemel gebeurt doorgronden. Het is een trieste bezigheid. Een kwelling is het, die de mens door God wordt opgelegd.

Ik heb alles gezien wat onder de zon gebeurt, en vastgesteld dat het niet meer is dan lucht en najagen van wind. Wat krom is kan niet recht worden gemaakt, en wat ontbreekt kan niet worden meegeteld.

Ik zei tegen mezelf: «Ik heb meer en groter wijsheid verworven dan iedereen die voor mij in Jeruzalem heeft geregeerd. Ik heb veel wijsheid en kennis opgedaan. Ik heb me er met hart en ziel voor ingespannen te ontdekken wat wijs is, en wat dwaas en onverstandig is.» Maar ook dat, zo heb ik ingezien, is enkel najagen van wind.

Want wie veel wijsheid heeft, heeft veel verdriet. En wie kennis vermeerdert, vermeerdert smart. Ik zei tegen mezelf: «Kom, laat ik proberen de genoegens van het leven te smaken en te genieten van het goede.» Maar ook dat, ontdekte ik, is enkel leegte.

Zeker, ik zag wel in dat wijsheid nuttiger is dan dwaasheid, zoals het licht nuttiger is dan de duisternis. Een wijze ziet tenminste wat hij doet, terwijl een dwaas in het duister tast. Maar ik weet ook dit: beiden treft hetzelfde lot. «Wat de dwaas treft, treft ook mij», zei ik tegen mezelf, «dus waarvoor ben ik eigenlijk zo uitermate wijs geweest?» Ook dat is enkel leegte. Want zowel de wijze als de dwaas zal snel worden vergeten, beiden worden ze voorgoed vergeten.

Hoe bitter dat de wijze sterft, niet anders dan de dwaas. Ik kreeg een afkeer van het leven. Elke bezigheid onder de zon ging me tegenstaan, want het is niet meer dan lucht en najagen van wind.³⁰

Salomo was deze Prediker. Hij had alles bereikt. Hij was een wijze en beroemde koning geworden. Zijn rijk was gekenmerkt door weelde en overvloed. Men kwam van ver om dit alles te bewonderen. Maar in zijn hart was leegte. De overvloed was hem tot last geworden. Hij lijkt geen hartstochtelijke relatie met het leven of zijn schepper meer te kennen. Hij was het zicht op God eigenlijk kwijtgeraakt en zag van veel de zin niet meer in.

1. Probeer eens de teleurstelling van de Prediker onder woorden te brengen. Waarin ligt deze vooral, denk je?

Ook vandaag kunnen we onder ons dit cultuurpessimisme opmerken: verveelde decadentie van overvloed naast een onophoudelijk streven naar een goed of beter leven. En onder dat laatste verstaan we dan meestal steeds meer rijkdom en luxe – grotere woning of auto, chiquer eten, verder reizen en een verzekerd royaler pensioen.

2. Denk eens aan enkele reclames die daarop handig inspelen. Met welke boodschap proberen ze mensen aan te spreken? Wat zegt je dat over wat mensen klaarblijkelijk belangrijk vinden?

De meeste mensen kunnen zich maar moeilijk identificeren met de uitroep van Salomo's vader, koning David: "Eén ding vraag ik aan de HEER, het enige wat ik verlang: wonen in het huis van de HEER alle dagen van mijn leven, om de liefde van de HEER te aanschouwen, hem te ontmoeten in zijn tempel"³¹.

Hun manier van denken en leven wordt beter weergegeven door de volgende woorden van Job: "Hun leven kent slechts voorspoed en rustig dalen ze af naar het dodenrijk. Ze zeggen tegen God: «Blijf ver van ons, wij willen niet de wegen volgen die u wijst. Wie is de Ontzagwekkende dat wij hem zouden eren? Wat baat het ons tot hem te bidden?»"³² Job merkte dit op over velen van zijn generatie. Hij was daarover gefrustreerd en uitte dit tegenover God en zijn vrienden.

3. Herken jij ook bij jezelf een zeker gebrek aan verwachting dat wát je doet er werkelijk toe doet? Of heb jij, en hebben mensen om je heen, juist het gevoel dat de wereld veranderd en verbeterd kan worden door wat jij en anderen doen? Waarom wel of niet?

³⁰ Prediker 1¹²⁻²² en 2¹²⁻¹⁶

³¹ Psalm 27

³² Job 21¹³⁻¹⁵

4. Welke rol speelt God voor mensen om je heen bij hun verwachting met betrekking tot een goed en aantrekkelijk leven? Weet jij waarom?

5. Hoe is dat voor jezelf? Wat durf jij te verwachten en waarom?

Het is triest te kunnen zien en geen visie te hebben. Maar ons gezichtsvermogen is beperkt. Wij zien maar een deel van het spectrum. Ons gehoor is beperkt, slechts een deel van de frequenties kunnen we maar horen. Het getuigt dan ook niet van wijsheid als we menen dat de werkelijkheid beperkt zou moeten zijn tot wat wij waarnemen en begrijpen.

Het is wijzer aan te nemen dat er meer is, dat er een God is. Maar geloven in God betekent veel meer dan zijn bestaan erkennen.

6. Het is, volgens de bijbel, de dwaas die in zijn hart zegt: «*Er is geen God*».³³ Dat is een mens voor wie het bestaan van God niet relevant is. Wat denk je, zou de reden zijn voor iemand om tot deze keuze of conclusie te komen? Welke consequenties heeft dat, volgens jou?

Zoals eerder opgemerkt, het valt op dat gebrek aan hoop vooral voorkomt in welvarende landen. Waarschijnlijk heeft het ook te maken met teleurstelling. Misschien heeft de ander in het verleden wel willen geloven, maar is dat zwaar tegengevallen. Daarom heerst er een zekere moeheid. Zo iemand heeft gewoon geen zin meer om over God en eeuwig leven na te denken.

Nu wordt dit alles meestal niet zo expliciet verwoord, want zo aantrekkelijk klinkt het ook niet. Maar uit datgene waar iemand mee bezig is, of graag aandacht aan geeft, kan wel worden afgeleid wat zo iemand nog echt gelooft. En dan maakt het niet uit of iemand zich als gelovige, agnost of atheïst beschrijft. We letten niet zozeer op het etiket, maar op de inhoud. En denk eens na, wie durft er nog met grootse verwachtingen te leven en deze aan anderen over te dragen?

7. Kun jij mensen noemen in je omgeving, die laten zien met mooie of aantrekkelijke verwachtingen te leven? Ken je mensen, die graag anderen willen inspireren met de waarheid die hun eigen leven verrijkt?

Klaarblijkelijk lukt het ons mensen niet zo goed een rechtvaardige wereld te scheppen, al leven we – materieel – in overvloed. Klaarblijkelijk schiet de kennis van goed en kwaad, waarvoor zowel Adam en Eva als ook wij bij voorkeur kiezen, tekort.

8. Als we zo over geloof en ongeloof nadenken, hoe zou je dan geloof beschrijven? Waaraan kun je zien, wat iemand echt gelooft? Probeer concreet en specifiek te zijn.

9. Hoe kun jij anderen helpen scherper te ontdekken, of beter in te zien, wat ze eigenlijk echt geloven? Hoe helpen deze overwegingen jou in je dialoog met mensen over (geloof in) Christus?

³³ Psalm 14

VIII. HEM ECHT LEREN KENNEN

Elke hoofdstuk van dit materiaal is voorzien van een praktische uitdaging die je helpt om te groeien in het ontwikkelen van een getuigende levensstijl. Het helpt je om samen als kring hierover in gesprek te zijn en te bidden voor je niet-christelijke vrienden, studiegenoten, huisgenoten, familie, etc.

We willen je zo helpen om binnen bestaande relaties waarin God je geplaatst heeft en in de relaties waarin God je brengt, vanuit Zijn hart naar mensen om je heen te kijken, over hen na te denken, met hen op te trekken, hen te dienen, voor hen te bidden en in gesprek met hen te gaan. Het zijn van een getuige van Jezus is dus veel meer dan alleen maar het gesprek met mensen aangaan over Jezus. Het gaat er dan ook niet om dat je overtuigt door je kennis over Jezus, maar vooral dat je getuigt van wat je nu van Jezus gezien en ontvangen hebt, hoe beperkt dat soms ook voelt en wellicht is. Met wie je bent, wat je doet en wat je zegt.

Opdracht:

- Neem 5 min. de tijd om met elkaar terug te kijken op de uitdaging van de vorige keer.
- Bespreek vervolgens de uitdaging voor de komende 2 weken.

De uitdaging voor de komende twee weken

Neem vijf briefkaarten of notitieblaadjes en schrijf Johannes 3:16 in je eigen handschrift op elk van die blaadjes. Plak die kaarten op voorwerpen die je veel ziet, zoals de spiegel in de badkamer, de voordeur, je agenda, je telefoon of je portemonnee. Vraag God elke keer wanneer je zo'n kaart ziet hangen: 'Heer, hoe kan ik de wereld vandaag zo liefhebben?' Bid of Hij iets specifiek of een bepaald persoon in je gedachten wil brengen. Als Hij dat doet, vraag/bedenk dan meteen wat je voor diegene kunt doen om ze te laten weten dat God van ze houdt. Ga het daarna doen. Als je klaar bent kun je datgene op een van de vijf kaartjes schrijven. Als je op elk van je vijf kaartjes iets geschreven hebt, neem dan een paar minuten de tijd om erop terug te kijken en bedank God dat Hij Johannes 3:16 tot een groeiend en levend onderdeel van jouw leven maakt.

We lezen in de bijbel dat de mens door ongehoorzaamheid aan God de dood leerde kennen. Hij verloor het directe contact met zijn Schepper. Maar vanaf dat moment heeft God, zo kunnen we constateren, steeds initiatieven ontplooid om de mens te redden van zonde en dood.

Het optreden van Gods zoon laat dat duidelijk zien. Jezus Christus legde daarom uit aan een Joodse leider dat hij naar de wereld gestuurd was om haar te redden. *'Wie in de zoon gelooft'*, zo zei hij, *'zal niet meer verloren gaan maar eeuwig leven hebben.'* En later, aan het eind van zijn tijd op aarde, horen we hem bidden tot zijn Vader: *'Het eeuwige leven is, dat is dat zij u kennen, de enig ware God en Jezus Christus, die u gezonden hebt.'*

Het kennen van Christus, daar draait het om. Dat is pas leven. Maar het kennen van hem houdt veel meer in dan van hem weten, of geloven in zijn bestaan. Dat gaat veel verder dan respect hebben voor zijn regels.

We lezen in het evangelie dat God mens werd, maar dat de wereld hem niet gekend of herkend heeft. Een minderheid heeft hem eigenlijk echt leren kennen. Eens zei Jezus tegen één van zijn vrienden: *'Ik ben nu al zo lang bij je, Filippus, en nog ken je me niet? Wie mij heeft gezien, heeft (God) de Vader gezien.'*

'Niet iedereen, die 'Heer, Heer' tegen mij zegt, zal het koninkrijk van God binnengaan', had Jezus eerder uitgelegd in de Bergrede. *'Alleen wie handelt naar de wil van mijn Vader. Op die dag zullen velen tegen mij zeggen: «Heer, Heer, hebben we niet in uw naam geprofeteerd, demonen uitgedreven en wonderen verricht?» En ik zal hun rechtuit zeggen: 'Ik heb jullie nooit gekend!'* Zulke woorden zetten je toch wel aan het denken!

1. Wat deden en geloofden die mensen wel? Maar wat deden ze niet? Zeg dat eens met eigen woorden. Probeer het ook met voorbeelden te illustreren.

‘Voor wijzen en verstandigen hebt u deze dingen verborgen gehouden, maar ze aan eenvoudige mensen onthuld’, sprak Jezus eens uit in een gebed tot God zijn vader. *‘Niemand dan de vader weet wie de zoon is, en wie de vader is, dat weet alleen de zoon, en iedereen aan wie de zoon het wil openbaren.’*

God is onder ons komen wonen, want hij wil zich graag leren kennen. Hij spreek tot iedereen die zijn boodschap maar horen wil. Maar je moet hem wel toelaten in je leven. Alleen zo kun je hem leren kennen, en dan steeds meer.

2. Probeer eens te beschrijven wat kennen van God eigenlijk betekent. Hoe weet je of je hem echt kent of alleen maar van hem weet?
3. Het bijbelse woord voor ‘kennen’ betekent ook *herkennen*, *erkennen* en *leren kennen*. Soms wordt het ook vertaald met *merken*, *begrijpen* en *inzien*. Van Jozef wordt gezegd, dat hij geen *geslachtsgemeenschap* met Maria, de moeder van Jezus, had voordat zij haar zoon geboort had. Het zelfde woord voor ‘kennen’ wordt dan gebruikt. Wat betekent dat als we het over kennen van God hebben, volgens jou?

In Efeze zijn er mensen tot geloof gekomen en de apostel schrijft hun een brief. Hij legt hen uit dat God het grote mysterie heeft onthuld: *‘zijn besluit ten aanzien van Christus, dat toen de tijd er rijp voor was, alles in hemel en aarde onder één hoofd te plaatsen en bijeen te brengen: dat wil zeggen onder Christus.’* Dan vertelt hij hen wat hij voor hen bidt. Lees Efeziërs 1¹⁵⁻²³

4. Hij hoort van hun geloof in Christus, en van hun liefde voor de anderen. Daarom dankt hij God voor wat er in hun leven is gebeurd. En hij bidt voor hen. Wat is het eerste dat hij specifiek voor hen vraagt in vers 17?

Het blijkt, zo lezen we verder in dit gedeelte, dat als het hart van de gelovige is verlicht, hij ziet

- *wat hij mag verwachten of waarop hij mag hopen*
- *hoe rijk en groots de erfenis of luister is die hij zal ontvangen*
- *hoe overweldigend groot of alles overtreffend Gods macht krachtig in hem werkt*

En over deze macht wordt zelfs gezegd dat het dezelfde is die Christus uit de doden deed opstaan! Het is wel duidelijk dat de apostel wenst dat de gelovigen dit goed beseffen.

5. Wat zegt je dit alles over het kennen van God? Probeer het eens te beschrijven.
6. Waaraan moet deze kennis herkenbaar zijn? Hoe wordt dat zichtbaar in het dagelijks leven, denk je, op grond van wat hier gezegd wordt?
7. Waarom zou de apostel dit zo vurig voor de Efeziërs gebeden hebben, nu ze toch al tot geloof in Christus waren gekomen?
8. *Christus heerst nu over alles en is het hoofd van de kerk geworden*, lezen we in vers 22. Wat betekent dat, volgens jou, met betrekking tot tegenstand en overwinning? Welke consequenties trek je daaruit?
9. *De kerk is zijn lichaam, en de volheid van hem die het heelal vervult*, zegt deze tekst. Wat betekenen deze woorden voor je, wat stel je je daarbij voor?

Het grote gevaar bestaat te weinig van God te verwachten. Dan vergeten we wat hij heeft beloofd. We worden daarom opgeroepen het kennen van hem niet te beperken tot het cognitieve. Want wie heeft leren kennen, beseft hoe daardoor zijn leven radicaal verandert. Door de krachtige aanwezigheid van Gods Geest kan nu elke tegenslag en weerstand worden overwonnen. Gods waarheid plaatst alles in een ander perspectief. Een prachtige illustratie daarvan kunnen we zien in Lucas 24¹³⁻³⁵.

Kleopas en zijn vriend lopen de 12 km van Jeruzalem naar Emmaüs. Ze voelen zich verslagen en teleurgesteld. Ze hadden Jezus als een machtig profeet gezien, en hadden verwacht dat hij Israël zou bevrijden. Maar drie dagen daarvoor was hij gearresteerd en vermoord. Hun hoop was de bodem ingeslagen. Daarover hadden ze het op weg naar huis.

10. Wat doet Jezus, volgens vers 15, 17 en 19?

11. Dan daagt Jezus hen uit, zo lezen we vanaf vers 25. Gods boodschap was tot dat moment nog niet tot hen doorgedrongen. Maar als Jezus die opnieuw uitlegt, aan de hand van de woorden van het Oude Testament, gaat het branden in hun hart. Hun gaan de ogen open, langzaam maar zeker. En dan *herkennen* ze hem. Hoe zou jij in eigen woorden beschrijven wat er gebeurde? Wat maakte alles zo anders voor hen?

Zeker, het moet een prachtig moment geweest zijn toen ze opeens beseften wie er bij hen was. Maar ook toen hij daarna plotseling verdwenen was, bleven ze opgetogen. Pas toen hadden ze echt begrepen wat God voor hen en de anderen had gedaan. Vanaf dat moment waren ze niet meer verblind door hun droefheid, of door hun beperkte visie. De omstandigheden waren niet veranderd, maar van binnen was er iets veranderd bij hen. De ogen waren hun geopend. Vanaf toen keken ze anders tegen het leven aan.

12. Hoe zou jij dat beschrijven met betrekking tot het kennen van Christus? Wat doet de boodschap van God met jou? In hoeverre verandert de ontmoeting met Christus en het kennen van hem jouw dagelijks leven? In hoeverre kijk jij daardoor anders tegen jezelf en je omstandigheden aan?

13. Als je denkt aan wat we eerder lezen in Efeziërs 1, met welke hoop of verwachting leef jij op dit moment? Wat meen jij geërfd te hebben en in hoeverre ervaar jij zijn kracht in je leven? Kun je dat met een voorbeeld illustreren?

De bijbel gaat over God. Hij schrijft zijn geschiedenis en zijn kinderen spelen daarin een belangrijke rol. Daar mogen jij en ik bij horen. God manifesteert zich namelijk door en in hen, die zich aan hem gewonnen hebben gegeven. Zijn koninkrijk is gekomen en wordt zichtbaar door de liefde, de vrede en de vreugde die zijn burgers kenmerkt. Zij zijn, zo zegt Christus, het licht in deze wereld. Totdat Christus terugkomt. Dan wordt de koning zelf zichtbaar en verdwijnt de duisternis volledig.

SAMENVATTING

In deze studie hebben we nagedacht over het kennen of erkennen van God. We hebben gezien dat het goed is eerlijke vragen te stellen. Dat we makkelijk met verkeerde ideeën over God of geloven rondlopen. Dat is leven met vooroordelen. God is anders misschien dan we dachten, maar wel veel mooier, grootser en dichterbij. De moeite waard om te leren kennen!

Het leven kent zijn teleurstellingen. En des te meer, als we ons door illusies of bijgeloof laten leiden. Als daardoor andere ambities de plaats innemen van een leven voor God. Als we niet meer bezig zijn met het streven God te verheerlijken. Ook al hebben we op andere terreinen veel succes.

Wie God heeft leren kennen, is helemaal vol van hem. Die durft daarom ook veel meer van het leven te verwachten. Want sinds de waarheid van Gods woord is doorgedrongen tot het hart, zijn de ogen hem of haar pas echt opengegaan. Van binnen brandt er dan een vreugde, die graag gedeeld wordt met anderen. Want het is zonde, zo wordt dan beseft, te leven zonder hem te kennen.

14. Wat zijn voor jou een paar belangrijke lessen die je uit deze studie hebt opgedaan? Waarover wil je verder nadenken of meer studie doen? En wat kun je nu al concreet doen met wat je geleerd en begrepen hebt?